

**CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE**

23 ianuarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte:

Nicolae Gordilă

Judecători:

Liliana Catan

Elena Covalenco

Iurie Diaconu

Ion Guzun

juducând, fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de către procurorul din Procuratura de circumscripție Chișinău, Bradu Valentina, inculpata Balaur Svetlana și avocatul Lvovschi Mihail în numele inculpaților, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 octombrie 2016, în cauza penală privindu-i pe

Balaur Iurie Xxxxx, născut la xx xxxxx xxxx,
originar și domiciliat în xxxxx.

și

Balaur Svetlana Xxxxx, născută la xx xxxxx
xxxx, originară și domiciliată în xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 23.11.2012 - 26.02.2016;

Instanța de apel: 27.07.2016 - 26.10.2016;

Instanța de recurs: 25.07.2017 - 23.01.2018.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 26 februarie 2016, Balaur Iurie și Balaur Svetlana au fost achitați de sub învinuirea înaintată în baza art. 243 alin. (3) lit. b) Cod penal, din motiv că faptele acestora nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii.

Balaur Iurie a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 335 alin. (1¹) Cod penal la pedeapsă sub formă de 3 ani închisoare, cu executarea acesteia în penitenciar de tip semiînchis și cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de răspundere pe termen de 5 ani.

S-a dispus încetarea procesului penal în privința lui Balaur Iurie în baza art. 60 Cod penal, în legătură cu expirarea termenului prescripției de tragere la răspundere penală pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal.

Acțiunile civile înaintate de S.R.L. „Vatra Elita” și Primăria sat. Sofia, r-nul Hîncești au fost admise în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se expună instanța în ordinea procedurii civile.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță, în fapt, a constatat că, în perioada august 2007 - noiembrie 2009, Balaur Iurie, deținând funcția de director și contabil-șef al S.R.L. „Elitor Plus”, administrând această societate și având dreptul de a semna documentele contabile și bancare, folosind intenționat situația de serviciu în interes material, a utilizat contrar destinației, mijloacele financiare în sumă de 3.371.658,08 lei, transferate de S.A. „Partener-Invest” către S.R.L. „Elitor Plus” în baza contractului de antrepriză din 20 august 2007, cauzându-i acestei companii un prejudiciu material în proporții considerabile.

Tot el, în perioada august 2007 - noiembrie 2009, deținând funcția de director și contabil-șef al S.R.L. „Elitor Plus”, a dat indicații angajaților acestei societăți să introducă în procesele-verbale de recepție a lucrărilor la baza de odihnă „Vatra” din or. Vadul lui Vodă, date eronate privind volumul și costul lucrărilor efectuate, care au fost majorate cu 1.127.835 lei și în procesele-verbale de recepție a lucrărilor la Grădinița de copii din s. Sofia, r-nul Hîncești, date eronate privind volumul și costul lucrărilor efectuate, care au fost majorate cu 156.981 lei.

La 20 august 2007, Balaur Iurie a semnat din numele S.R.L. „Elitor Plus” contractul de antrepriză cu S.A. „Partener-Invest” privind reconstrucția bazei de odihnă „Vatra” din or. Vadul lui Vodă, valoarea totală a lucrărilor fiind estimată la suma de 19.949.280 lei.

În baza contractului sus menționat, la 04 septembrie 2007, S.C. „Partener-Invest” S.A. a transferat pe contul S.R.L. „Elitor Plus”, un avans în cuantum de 30% din valoarea contractului, în sumă de 3.073.527,83 lei, pentru procurarea materialelor de construcție, iar pe parcurs, până la 19 octombrie 2009, când contractul de antrepriză a fost reziliat, pe contul S.R.L. „Elitor Plus” au fost transferate mijloace bănești pentru efectuarea lucrărilor de construcție în sumă totală de 13.952.281,08 lei.

În procesul de efectuare a lucrărilor, Balaur Iurie, folosind intenționat situația de serviciu, a determinat persoanele responsabile de recepția acestor lucrări, să introducă în procesele-verbale de recepție a lucrărilor nr. 17, 32, 33, 36, 48, 50, 34, 38, 44, 56, 61, 37, 46, 64, 70, 71, 74, 45, 52, 55, 75, date eronate privind volumul și costul lucrărilor efectuate, care au fost majorate cu 1.127.835 lei, prezentându-le S.C. „Partener Invest” S.A. în confirmarea lucrărilor efectuate și a cheltuielilor suportate.

Tot Balaur Iurie la 20 mai 2009, a semnat din numele S.R.L. „Elitor Plus” cu Primăria s. Sofia, r-nul Hîncești, contractul de antrepriză nr. 20 privind reparația grădiniței de copii din această localitate, iar la 28 august 2009 - contractul de antrepriză nr. 26 privind reparația rețelelor exterioare și interioare la aceeași grădiniță.

În procesul de efectuare a lucrărilor, Balaur Iurie, folosind intenționat situația de serviciu în interes material, a determinat angajații S.R.L. „Elitor Plus” să introducă în procesele-verbale de recepție a lucrărilor date eronate privind volumul și costul lucrărilor efectuate, care au fost majorate cu 156.981 lei, prezentând aceste procese-verbale

Primăriei s. Sofia, r-nul Hîncești, întru confirmarea lucrărilor efectuate și a cheltuielilor suportate.

2.1. Organul de urmărire penală l-a învinuit pe Balaur Iurie de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 190 alin. (5) și art. 243 alin. (3) lit. b) Cod penal, iar pe Balaur Svetlana de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 243 alin. (3) lit. b) Cod penal.

Astfel, conform actului de învinuire, Balaur Iurie, exercitând atribuțiile de director al S.R.L. „Elitor Plus”, fiind numit în baza ordinului nr. 2 din 31 mai 2005 și în calitate de contabil-șef la S.R.L. „Elitor Plus”, realizând de fapt administrarea companiei S.R.L. „Elitor Plus” cu dreptul de semnare a documentelor contabile și bancare, după ce a semnat la 20 august 2007 contractul de antrepriză cu S.C. „Partener Invest” S.A. privind reconstrucția bazei de odihnă „Vatra” din or. Vadul lui Vodă, la 20 mai 2009 contractul de antrepriză nr. 20 cu Primăria s. Sofia, r-nul Hîncești privind reparația grădiniței de copii și la 28 august 2009 contractul de antrepriză nr. 26 cu Primăria s. Sofia, r-nul Hîncești privind reparația rețelelor exterioare și interioare ale Grădiniței de copii din aceeași localitate, în perioada anilor 2007 - 2009, având scopul dobândirii ilicite, prin înșelăciune și abuz de încredere a bunurilor S.C. „Partener Invest” S.A. și a Primăriei sat. Sofia, r-nul Hîncești, a determinat persoanele responsabile de recepția lucrărilor de construcție să introducă date false în procesele-verbale de recepție a lucrărilor la șantierele menționate, privind volumele și costurile lucrărilor executate și, folosind aceste acte false, a însușit mijloace bănești în proporții deosebit de mari, primite în contul lucrărilor de construcție la baza de odihnă „Vatra” din or. Vadul lui Vodă și Grădinița de copii din sat. Sofia, r-nul Hîncești, prin ce a comis infracțiunea prevăzută de art. 190 alin. (5) Cod penal.

Astfel, Balaur Iurie la 20 august 2007 a semnat din numele directorului S.R.L. „Elitor Plus” contractul de antrepriză cu S.C. „Partener Invest” S.A. privind executarea lucrărilor de reconstrucție a bazei de odihnă „Vatra” din or. Vadul lui Vodă, cu valoarea lucrărilor de 19.949.280 lei.

În baza contractului, în perioada dintre 04.09.2007 - 19.10.2009, S.C. „Partener Invest” S.A. a transferat pe contul S.R.L. „Elitor Plus” mijloace bănești în sumă de 13.952.281,08 lei.

Potrivit proceselor-verbale de recepție a lucrărilor, S.R.L. „Elitor Plus” în procesul de reconstrucție a bazei de odihnă „Vatra” a efectuat lucrări în mărime de 10.580.623 lei, ceea ce reprezintă cu 3.371.658,08 lei mai puțin decât mijloacele transferate la contul S.R.L. „Elitor Plus”.

Balaur Iurie stabilind că volumul lucrărilor efectuate de S.R.L. „Elitor Plus” la reconstrucția bazei de odihnă „Vatra” este mai mic în raport cu mijloacele financiare acordate de S.A. „Partener-Invest”, având scopul însușirii acestor mijloace bănești, sub pretextul diferitor operațiuni realizate de S.R.L. „Elitor Plus”, inclusiv achitarea salariilor angajaților, prin abuz de încredere a decontat mijloace în mărime de 3.311.658,08 lei, pe care i-a însușit ilegal, cauzându-i S.C. „Partener Invest” S.A. daune în proporții deosebit de mari.

Concomitent, în procesul efectuării lucrărilor de reconstrucție la baza de odihnă „Vatra”, realizate în perioada 2007 - 2009, Balaur Iurie exercitând atribuții de director al

S.R.L. „Elitor Plus”, dispunând de dreptul de semnare a documentelor contabile și bancare, având scopul sustragerii mijloacelor bănești acordate de S.C. „Partener Invest” S.A., i-a determinat pe angajații S.R.L. „Elitor Plus” să introducă date denaturate în procesele-verbale de recepție a lucrărilor nr. 17, 32, 33, 36, 48, 50, 34, 38, 44, 56, 61, 37, 46, 64, 70, 71, 74, 45, 52, 55, 75 pe care le-a contrasemnat și el, prezentându-le spre aprobare S.A. „Partener-Invest”.

Ulterior, după aprobarea proceselor-verbale de recepție a lucrărilor de către reprezentanții S.C. „Partener Invest” S.A., care au fost înșelați privind volumele și costurile lucrărilor efectuate la baza de odihnă „Vatra”, care de fapt nu au fost efectuate în mărime de 451.399,98 lei și au fost exagerate neîntemeiat cu 676.435 lei, comparativ cu datele indicate în procesele-verbale de recepție, cu scopul realizării intenției sale infracționale de însușire a banilor S.A. „Partener-Invest”, Balaur Iurie sub pretextul diferitor operațiuni realizate de S.R.L. „Elitor Plus”, inclusiv achitarea salariilor angajaților, prin abuz de încredere a decontat mijloace în mărime de 1.127.835 lei (676.435+451.399,98), pe care i-a însușit ilegal.

În rezultatul acestor acțiuni, Balaur Iurie a însușit de la S.C. „Partener Invest” S.A. mijloace bănești în sumă de 4.499.493,06 lei, cauzând S.C. „Partener Invest” S.A. daune în proporții deosebit de mari.

Tot el, Balaur Iurie, exercitând atribuțiile de director al S.R.L. „Elitor Plus” la 10.05.2009 și la 28.08.2009 a semnat contractele de antrepriză nr. 20 și respectiv cu nr. 26, cu Primăria s. Sofia, r-nul Hîncești, prin care antreprenorul s-a obligat să efectueze reparația grădiniței de copii din localitate, cu costul lucrărilor de 351.870 lei și să efectueze reparația rețelelor exterioare și interioare ale grădiniței date cu costul lucrărilor de 213.196 lei.

Astfel, Balaur Iurie, în procesul efectuării lucrărilor pe reparație a grădiniței și a rețelelor exterioare și interioare a acesteia, realizate în perioada mai - august 2009, exercitând atribuțiile de director al S.R.L. „Elitor Plus”, dispunând de dreptul de semnare a documentelor contabile și bancare, având scopul sustragerii mijloacelor bănești acordate de Primăria s. Sofia, r-nul Hîncești, prin clasificarea actelor referitoare la lucrările de construcție, i-a determinat pe angajații S.R.L. „Elitor Plus” să introducă date denaturate în procesul-verbal nr. 2 de recepție a lucrărilor pentru luna august 2009 în sumă de 106.440 lei, în care s-au indicat neîntemeiat la poziția nr. 3, 4, 8 lucrări neexecutate în sumă de 9.397 lei, în procesul-verbal nr. 3 de recepție a lucrărilor pentru luna august 2009 în sumă de 186.235 lei, în care s-a indicat neîntemeiat la poziția nr. 5, 6, 7, 9, 13, 14, 16, 21, lucrări neexecutate în sumă de 51.370 lei, în procesul-verbal nr. 2 de recepție a lucrărilor în sumă de 73.091 lei la obiectul „*Lucrări de reparație a rețelelor exterioare a grădiniței de copii din s. Sofia, r-nul Hîncești*”, în care s-au indicat neîntemeiat lucrări neexecutate în sumă de 73.091 lei și în procesul-verbal nr. 3 de recepție a lucrărilor executate la obiectul „*Lucrări interioare la conducta de apă și canalizare*” în sumă de 74.143 lei, în care s-a indicat neîntemeiat la poziția nr. 17, 19, 33 lucrări neexecutate în sumă de 23.123 lei, pe care le-a contrasemnat și el, prezentându-le spre aprobare Primăriei s. Sofia, r-nul Hîncești.

Ulterior, după aprobarea proceselor-verbale de recepție a lucrărilor de către reprezentanții Primăriei s. Sofia, r-nul Hîncești, care au fost înșelați privind volumele și costurile lucrărilor efectuate la grădinița de copii, care de fapt nu au fost efectuate în mărime de 156.981 lei, comparativ cu datele indicate în procesele-verbale de recepție, cu scopul realizării intenției sale infracționale de însușire a banilor Primăriei s. Sofia, r-nul Hîncești, sub pretextul diferitor operațiuni realizate de S.R.L. „Elitor Plus”, inclusiv achitarea salariilor angajaților, prin abuz de încredere, a decontat mijloacele bănești în mărime de 156.981 lei, pe care le-a însușit ilegal, cauzându-i Primăriei s. Sofia, r-nul Hîncești, daune în proporții deosebit de mari.

Pentru acțiunile sale intenționate, lui Balaur Iurie i s-a incriminat săvârșirea infracțiunii de escrocherie, adică *dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, săvârșită cu folosirea situației de serviciu, în proporții deosebit de mari.*

Tot Balaur Iurie, exercitând de facto atribuțiile de director al S.R.L. „Elitor Plus”, fiind numit în baza ordinului nr. 2 din 31 mai 2005 și în calitate de contabil-șef la S.R.L. „Elitor Plus”, realizând de fapt administrarea companiei S.R.L. „Elitor Plus” cu dreptul de semnare a documentelor contabile și bancare, acționând de comun acord, în urma unei înțelegeri prealabile, în baza unui plan criminal prestabilit cu Balaur Svetlana, care la acel moment era fondator și administrator al întreprinderii S.R.L. „Elitor Plus” a comis infracțiunea de spălare de bani în următoarele circumstanțe:

Balaur Iurie, exercitând atribuțiile de director al S.R.L. „Elitor Plus”, fiind numit în baza ordinului nr. 2 din 31 mai 2005 și în calitate de contabil-șef la S.R.L. „Elitor Plus”, realizând de fapt administrarea companiei S.R.L. „Elitor Plus” cu dreptul de semnare a documentelor contabile și bancare, după ce a semnat în calitate de director al S.R.L. „Elitor Plus” la 20.08.2007 contractul de antrepriză cu S.A. „Partener-Invest” privind reconstrucția bazei de odihnă „Vatra” din or. Vadul lui Vodă, la 22.05.2009 contractul de antrepriză nr. 20 cu Primăria s. Sofia, r-nul Hîncești, privind reparația grădiniței de copii din s. Sofia, r-nul Hîncești și la 28.08.2009 contractul de antrepriză nr. 26 cu Primăria s. Sofia, r-nul Hîncești privind reparația rețelelor exterioare și interioare a grădiniței date, în perioada anilor 2007 - 2009, având scopul dobândirii ilicite, prin înșelăciune și abuz de încredere a bunurilor S.A. „Partener-Invest” și a Primăriei s. Sofia, r-nul Hîncești, a determinat persoanele responsabile de recepția lucrărilor de construcție să introducă date false în procesele-verbale de recepție a lucrărilor la șantierele menționate privind volumele și costurile lucrărilor efectuate și folosind aceste acte false a însușit mijloace bănești în proporții deosebit de mari, primite în contul lucrărilor de construcție la baza de odihnă „Vatra” din or. Vadul lui Vodă și grădinița de copii din s. Sofia, r-nul Hîncești, prin ce a comis infracțiunile de escrocherie și confecționarea și folosirea documentelor oficiale.

În continuare, Balaur Iurie, care la acel moment concomitent exercita funcția de administrator sau fondator al S.R.L. „Megadom Prim”, S.R.L. „Megadom Grup”, S.R.L. „Amsicons” și S.R.L. „Resler”, având scopul de a tăinuși și a deghiza originea ilicită a mijloacelor bănești sustrate în cadrul lucrărilor de construcție de la baza de odihnă „Vatra” din or. Vadul lui Vodă și grădinița de copii din s. Sofia, r-nul Hîncești și pentru

a se ascunde de consecințele juridice ale faptelor sale ilegale, prin imitarea tranzacțiilor cu S.R.L. „Megadom Prim”, S.R.L. „Amsicons” și S.R.L. „Resler”, de comun acord cu Balaur Svetlana a transferat la conturile acestor companii mijloacele bănești sustrase în mărime de 4.656.474 lei, gestionându-le în scopuri personale.

3. Legalitatea și temeinicia sentinței a fost contestată cu apeluri de către procuror, reprezentantul părții vătămate S.R.L. „Vatra Elita”, inculpații Balaur Iurie și Balaur Svetlana, precum și de avocatul acestora, Lvovschi Mihail.

3.1. *Procurorul* a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Balaur Iurie să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal la 4 ani închisoare, în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, la 10 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a practica activitate de întreprinzător pe termen de 4 ani, iar în baza art. 243 alin. (3) lit. b) Cod penal, la 7 ani închisoare.

În conformitate cu prevederile art. 83, 84 Cod penal, lui Balaur Iurie să-i fie aplicată pedeapsa definitivă de 14 ani închisoare, cu executarea acesteia în penitenciar de tip închis.

Totodată, procurorul a solicitat ca Balaur Svetlana să fie declarată vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 243 alin. (3) lit. b) Cod penal și să-i fie aplicată pedeapsa sub formă de închisoare pe termen de 7 ani, cu executarea acesteia în penitenciar de tip închis și admiterea acțiunilor civile.

În motivarea apelului s-a invocat:

- prima instanță nu a respectat prevederile art. 394 Cod de procedură penală și anume în sentință nu s-au enunțat temeiurile pentru achitarea inculpatului, cu indicarea motivelor pentru care respinge probele aduse în sprijinul acuzării;

- instanța nu a supus examinării și aprecierii probele prezentate de către partea acuzării, astfel omițând aprecierea acestora sub aspectul pertinentei și concludenței;

- s-a pus abuziv în sarcina acuzării: „... *acuzatorul de stat nu a specificat care sunt aceste operațiuni financiare, care din ele vizează achitarea salariilor către angajați și în ce suma și prin care probe se confirmă decontările mijloacelor bănești și respectiv însușirea acestora de către inculpat ...*”;

- eronat s-a invocat precum că procurorul nu a explicat concret care ar fi modalitatea de sustragere sau în ce ar consta spălarea de bani, respectiv considerând că sunt elementele infracțiunii prevăzute de art. 335 Cod penal;

- argumentele instanței aferent lipsei infracțiunii prevăzute de art. 190 Cod penal sunt neîntemeiate, vinovăția inculpaților fiind dovedită prin probele prezentate și înscrisurile supuse examinării în ședința de judecată;

- nulitatea invocată de instanță este nemotivată, deoarece inculpații și avocatul acestora au participat la efectuarea acțiunii procesuale și prin urmare nu au invocat omisiunea la finisarea urmării penale, iar actele considerate ca nule nu sunt probe în sensul legii enunțate mai sus;

- afirmația instanței, făcând trimitere la art. 296 Cod de procedură penală, nu se regăsește de fapt în norma procesuală citată la art. 296 Cod de procedură penală.

- deși pe de o parte instanța invocă precum că procurorul nu a explicat concret care ar fi modalitatea de sustragere sau în ce ar consta spălarea de bani, instanța considerând

că sunt elementele infracțiunii prevăzute de art. 335 Cod penal, omite obligația pozitivă de a face trimitere la probe concludente și pertinente care i-au determinat poziția, indicând precum că s-a condus de aceleași acte la care a făcut trimitere procurorul, fără a descrie care anume elemente sunt prezente în cazul infracțiunii prevăzute de art. 335 Cod penal.

- instanța a examinat unilateral actele cauzei deferite judecării și eronat a conchis asupra culpabilității lui Balaur Iurie de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 335 Cod penal, astfel încalcând limitele judecării, și anume art. 325 Cod procedură penală.

- modificarea învinuirii în instanța de judecată se admite dacă prin aceasta nu se agravează situația inculpatului și nu se lezează dreptul lui la apărare. Modificarea învinuirii în sensul agravării situației inculpatului se admite numai în cazurile și în condițiile prevăzute de prezentul cod.

3.2. Reprezentantul părții vătămate, S.R.L. „Vatra Elita”, a solicitat casarea parțială a sentinței în partea admiterii în principiu a acțiunii civile, rejudecarea cauzei potrivit modului stabilit pentru prima instanță, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie admisă acțiunea civilă înaintată de „Vatra-Elita” S.R.L. și de a încasa de la Balaur Iurie în beneficiul părții civile a despăgubirilor cu titlu de datorie în sumă de 371.658,08 lei, prejudiciul material în sumă de 1.127.834,98 lei, penalitate de întârziere în sumă de 409.161,50 lei și cheltuielile de judecată pentru asistența juridică în sumă de 21.000 lei.

În motivarea apelului s-au invocat următoarele:

- la etapa urmăririi penale partea vătămată a înaintat acțiunea civilă cu privire la încasarea de la Balaur Iurie în folosul S.R.L. „Vatra Elita” a despăgubirilor cu titlul de datorie în sumă de 3.371.658,08 lei, prejudiciului material în sumă de 1 127 834,98 lei (451 399,98 lei + 676 435 lei), penalității de întârziere în sumă de 409.161,50 lei și cheltuieli pentru asistența juridică în sumă de 21.000 lei;

- la 11.06.2010 Balaur Iurie a fost recunoscut în calitate de bănuț și tot la data de 15.12.2011, în scopul asigurării acțiunii civile depuse de „Vatra-Elita” S.R.L. prin încheierea Judecătoriai Buiucani nr. 1-1572-1575/10 s-a dispus aplicarea sechestrului pe bunul imobil cu numărul cadastral xxxxx amplasat pe str. xxxxx, or. xxxxx, mun. xxxxx, care aparține cu drept de proprietate lui Balaur Iurie; pe cota parte de 34% din capitalul social al S.R.L. „Megadom Prim”, cod fiscal xxxxx cu adresa juridică: mun. xxxxx, str. xxxxx, ap.x administrator al căreia este Balaur Iurie; pe terenul cu numărul cadastral xxxxx, amplasat în s. xxxxx, r-nul xxxxx, proprietate a S.R.L. „Resler”, cod fiscal xxxxx, director și unicul fondator al căreia este Balaur Iurie; pe bunurile imobile cu numerele cadastrale xxxxx; xxxxx; xxxxx; xxxxx, amplasate în mun. xxxxx, or. xxxxx, str. xxxxx, xx, proprietate a S.R.L. „Resler”, cod fiscal xxxxx, pentru a asigura repararea prejudiciului cauzat prin infracțiune și asigurării acțiunii civile;

- în vederea susținerii acțiunii civile înaintate și demonstrării prejudiciului material suferit, partea și-a întemeiat revendicările de fapt și de drept pe probe concrete ce au fost anexate la materialele dosarului;

- însăși Balaur Iurie în explicațiile sale depuse în scris, recunoaște că: „...S.R.L. „Vatra Elita” în vederea executării lucrărilor de reconstrucție a bazei de odihnă „Vatra” din or. Vadul lui Vodă, a transferat către „Elitor Plus” S.R.L. suma de 13.952.281,08 lei.

În aceeași perioadă de timp, potrivit proceselor-verbale de recepție a lucrărilor nr. 1-81, semnate de către reprezentanții (persoanele împuternicite) ale „Elitor Plus” S.R.L. și S.R.L. „Vatra - Elita”, primii au executat lucrări de construcții la baza de odihnă „Vatra” din or. Vadul lui Vodă în valoare de 10.580.623,00 lei, ceea ce reprezintă cu 3.371.658,08 lei mai puțin decât mijloacele financiare transferate...”;

- în pofida termenului de peste 3 ani a examinării cauzei penale date și a acțiunii civile înaintate, prima instanță contrar prevederilor legale a pronunțat în partea dispozitivă a sentinței o soluție ilegală, motivarea căreia lipsește în partea descriptivă a sentinței, fapt care denotă că instanța nu a intrat în fondul cauzei, nu a elucidat circumstanțele esențiale ale laturii civile în raport cu latura penală;

- prima instanță era obligată să facă analiza probelor ce au fost prezentate de „Vatra-Elita” S.R.L. în susținerea acțiunii civile și să se expună cel puțin asupra prejudiciului material direct cauzat în urma săvârșirii infracțiunii, menționând dacă admite parțial sau total acțiunea, în ce parte și în ce sumă, fără a lăsa părțile într-o stare de incertitudine;

- pretențiile pecuniare ale părții sunt întemeiate și se dovedesc prin rapoartele expertizelor anexate la materialele dosarelor, ca de exemplu - Raportul de expertiză nr. 2599 din 19.10.10 efectuat de Centrul Național de Expertize Judiciare, care a stabilit că costul lucrărilor (conform proceselor-verbale) au fost mărite cu 676435 lei, inclusiv și costul materialelor de construcție cu 349 057 lei. Astfel, datoria S.R.L. „Elitor Plus” față de „Vatra Elita” S.R.L. constituie suma de 4 499 493,06 lei.

3.3. Inculpații și avocatul acestora, Lvovschi Mihail, care au solicitat casarea sentinței și dispunerea achitării lui Balaur Iurie și Balaur Svetlana, cu respingerea integrală a acțiunii civile și anularea sechestrelor aplicate asupra bunurile.

În motivarea apelului s-au invocat următoarele:

- în urma cercetării judecătorești s-a constatat că învinuirile aduse inculpaților sunt neîntemeiate, deoarece nu s-a constatat existența faptei infracțiunii, iar împrejurările descrise în învinuire nu corespund realității, și anume, nu s-a constatat faptul dobândirii de către inculpați de la părțile civile „Partener-Invest” S.A. și Primăria s. Sofia din r-nul Hîncești a mijloacelor bănești în valoare de 4.499.493,06 lei și respectiv de 156.98100 lei;

- potrivit probelor din dosar s-a constatat că mijloace financiare în valoare de 13.952.281,08 lei și respectiv de 499.965 lei de la părțile civile au fost transferate către „Elitor Plus” S.R.L., în temeiul contractelor de antrepriză încheiate. Contracte care au fost încheiate cu respectarea condițiilor și procedurilor prevăzute de legislație și, care la moment, sunt valabile;

- potrivit proceselor-verbale de recepție a lucrărilor nr. 1-81, semnate de către reprezentanții (persoanele împuternicite) ale „Elitor Plus” S.R.L. și „Partener-Invest” S.A., prima a executat lucrări de construcții la baza de odihnă „Vatra” din or. Vadul lui Vodă în valoare de 10.580.623 lei, ceea ce reprezintă cu 3.371.658,08 lei mai puțin decât mijloacele financiare transferate. Potrivit declarațiilor inculpatului, confirmate prin depozițiile martorului, Frunze L., care în perioada efectuării lucrărilor de construcție deținea funcția de devizier în „Elitor Plus” S.R.L., precum și a probelor administrate de

partea apărării, s-a constatat că în realitate costul lucrărilor efectuate de către „Elitor Plus” S.R.L. la baza de odihnă „Vatra” din or. Vadul lui Vodă depășește suma de 10.580.623 lei, majorările fiind determinate, în special, de creșterea prețurilor în anul 2008 la materialele de construcție, majorarea tarifului stabilit pentru ora de muncă, fluctuațiile cursului valutar;

- datorită inundațiilor care au fost în acea perioadă o parte a materialelor de construcție procurate și depozitate pe șantier au fost distruse, datorită cărui fapt au fost procurate repetat altele noi; s-a răsturnat macaraua, fiind cheltuite mijloace financiare pentru reparația acesteia, cheltuieli care nu se regăsesc în procesele-verbale de recepție a lucrărilor nr. 1 – 81;

- cheltuielile suplimentare ale „Elitor Plus” S.R.L. față de cele prevăzute în procesele-verbale de recepție a lucrărilor nr. 1 - 81 constituie aproximativ 3.214.329,00 lei;

- după rezilierea contractului de antrepriză cu „Partener-Invest” S.A., reorganizată ulterior în „Partener-Invest” S.R.L. și apoi în „Vatra Elita” S.R.L., pe șantier au rămas materiale de construcție în valoare de 140.037,89 lei, iar în rezultatul inventarierii bunurilor date în paza șefilor de șantier, Groza S. și Doarme V., s-au depistat lipsuri în valoare totală de 141.229,89 lei;

- în luna august 2009, de către „Elitor Plus” S.R.L. au fost predate, iar de către Primăria s. Sofia din r-nul Hîncești, au fost recepționate și acceptate lucrările privind reparația grădiniței de copii în valoare de 351.868,00 lei;

- de asemenea, în anul 2010, de către „Elitor Plus” S.R.L. au fost predate, iar de către Primăria s. Sofia din r-ul. Hîncești, au fost recepționate și acceptate lucrările privind reparația rețelelor existente (interioare și exterioare) de apă și canalizare a grădiniței de copii în valoare de 148.130,00 lei;

- partea acuzării, pe parcursul cercetării judecătorești, nu a administrat nici o probă care ar dovedi dobândirea unor bunuri de către inculpați de la părțile civile;

- nu s-a constatat existența unor documente oficiale false, iar autenticitatea tuturor documentelor ridicate nu a fost contestată de către vreo parte a procesului penal. Eventuala necorespondere a realității a datelor dintrun document oficial nu afectează autenticitatea, ci doar veridicitatea documentului oficial;

- atât prin probele administrate de partea acuzării, cât și din cele ale apărării, reiese că tranzacțiile dintre „Elitor Plus” S.R.L., „Megadom Prim” S.R.L., „Amsicons” S.R.L. și „Resler” S.R.L. sunt reale și autentice. Operațiunile juridice dintre aceste societăți reprezintă contracte de vânzare-cumpărare de mărfuri și împrumuturi financiare. Toate aceste contracte au fost încheiate cu respectarea condițiilor de valabilitate prevăzute de legislație, la moment, sunt valabile (în vigoare) și au fost executate. Toate împrumuturile financiare care au fost acordate de către „Elitor Plus” S.R.L. au fost restituite integral.

- este neîntemeiată și declarativă concluzia primei instanțe de a-l recunoaște pe Balaur Iurie vinovat de săvârșirea infracțiunii de abuz de serviciu, prevăzută de art. 335 alin. (1¹) Cod penal;

- urmărirea penală s-a efectuat cu încălcarea prevederilor Codului de procedură penală cu privire la competența după materie;

- prima instanță, la judecarea cauzei, a depășit limitele învinuirii formulate în rechizitoriu.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 octombrie 2016, s-a respins, ca nefondată, cererea de apel declarată de inculpații, Balaur Iurie și Balaur Svetlana și avocatul acestora, Lvovschi Mihail.

S-au admis apelurile procurorului și reprezentantului părții vătămate S.R.L. „Vatra Elita”, cu casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, potrivit căreia:

Balaur Iurie, învinuit în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, se achită din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

Balaur Iurie se recunoaște vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal și se condamnă la 9 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de conducere și de administrare cu bunuri materiale și mijloace bănești în întreprinderi, instituții, organizații indiferent de forma organizatorico-juridică și de tipul de proprietate pe termen de 4 ani.

Balaur Iurie se recunoaște vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 243 alin. (3) lit. b) Cod penal și se condamnă în baza acestei legi la 6 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Conform prevederilor art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni prin cumul parțial al pedepselor aplicate, a-i stabilit lui Balaur Iurie pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe termen de 11 ani, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip închis și cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de conducere și de administrare cu bunuri materiale și mijloace bănești în întreprinderi, instituții, organizații indiferent de forma organizatorico-juridică și de tipul de proprietate pe termen de 4 ani.

Balaur Svetlana se recunoaște vinovată în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 243 alin. (3) lit. b) Cod penal și se condamnă în baza acestei legi la 5 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar pentru femei de tip semiînchis.

Potrivit art. 90 Cod penal, s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei pe o perioadă de probațiune de 5 ani.

Se admite parțial acțiunea civilă înaintată de Primăria s. Sofia, r-nul Hîncești către Balaur Iurie privind încasarea prejudiciului material și se încasează din contul lui Balaur Iurie în beneficiul Primăriei s. Sofia, r-nul Hîncești, prejudiciul material în mărime de 156.981 lei. În rest, acțiunea civilă înaintată de Primăria s. Sofia, r-nul Hîncești, se respinge ca neîntemeiată.

Se admite parțial acțiunea civilă înaintată de S.R.L. „Vatra Elita” către Balaur Iurie privind încasarea datoriei, prejudiciului material, penalității și cheltuielilor de asistență juridică și se încasează din contul lui Balaur Iurie în beneficiul S.R.L. „Vatra Elita” datoria în mărime de 3.371.658,08 lei și prejudiciul material în mărime de 1.127.834,98 lei, iar în total suma de 4.499.493,06 lei. În rest acțiunea civilă înaintată de S.R.L. „Vatra Elita” s-a respins ca neîntemeiată.

5. Instanța de apel a menționat că prima instanță incorect a stabilit starea de fapt, care nu corespunde probelor din dosar, fiind apreciate incorect și ajungând eronat la concluzia achitării inculpaților învinuiți de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 243

alin. (3) lit. b) Cod penal, din motiv că faptele acestora nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii incriminate, și recalificării acțiunilor lui, Balaur Iurie din prevederile art. 190 alin. (5) Cod penal în baza art. 335 alin. (1¹) Cod penal, cu condamnarea acestuia în baza art. 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal.

De asemenea, s-a specificat că instanța la adoptarea sentinței a încălcat prevederile art. 101 alin. (1), art. 384 alin. (3), art. 385 alin. (1) Cod de procedură penală.

Colegiul a stipulat că, în virtutea normelor legale citate, prima instanță la adoptarea sentinței urma a pune la bază toate probele cercetate nemijlocit în cadrul ședințelor de judecată, însă contrar rigorilor legale în cadrul sentinței nu au fost elucidate și cercetate declarațiile martorilor Romanova M. și Cojocaru D., deși aceștia au fost audiați de către instanță.

Prin urmare, instanța de apel a conchis că, reieșind din probele administrate la materialele dosarului rezultă vinovăția lui Balaur Iurie în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal și a lui Balaur Iurie și Balaur Svetlana în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 243 alin. (3) lit. b) Cod penal și achitării lui Balaur Iurie în baza art. 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal.

Instanța de apel a considerat că vinovăția lui Balaur Iurie, în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal se dovedește prin probatoriul invocat de partea acuzării.

Astfel, cercetând totalitatea probelor administrate la prezenta cauză penală, s-a consemnat că cele imputate inculpaților, corect au fost încadrate de organul de urmărire penală în baza art. 243 alin. (3) lit. b) și art. 190 alin. (5) Cod penal, concluzia dată fiind justificată prin prisma următoarelor considerente.

Referitor la învinuirea adusă lui Balaur Iurie în baza art. 190 alin. (5) Cod penal:

În ședința instanței de apel **s-a constatat** cu certitudine faptul că *Balaur Iurie, exercitând atribuțiile de director al S.R.L. „Elitor Plus”, fiind numit în baza ordinului nr. 2 din 31 mai 2005 și în calitate de contabil-șef la S.R.L. „Elitor Plus”, realizând de fapt administrarea companiei S.R.L. „Elitor Plus” cu dreptul de semnare a documentelor contabile și bancare, după ce a semnat în calitate de director al S.R.L. „Elitor Plus” la 20.08.2007 contractul de antrepriză cu S.A. „Partener-Invest” privind reconstrucția bazei de odihnă „Vatra” din or. Vadul lui Vodă, la 20.05.2009, contractul de antrepriză nr. 20 cu Primăria s. Sofia, r-nul Hîncești, privind reparația grădiniței de copii din s. Sofia, r-nul Hîncești, și la 28.08.2009, contractul de antrepriză nr. 26 cu Primăria s. Sofia, r-nul Hîncești, privind reparația rețelelor existente exterioare și interioare la Grădinița de copii din s. Sofia, r-nul Hîncești, în perioada anilor 2007 - 2009 având scopul dobândirii ilicite, prin înșelăciune și abuz de încredere, a bunurilor S.A. „Partener-Invest” și Primăriei s. Sofia, r-ul Hîncești, a determinat persoanele responsabile de recepția lucrărilor de construcție să introducă date false în procesele verbale de recepție a lucrărilor la șantierele menționate privind volumele și costurile lucrărilor efectuate și folosind aceste acte false, a însușit mijloace bănești în proporții deosebit de mari, primite în contul lucrărilor de construcție la baza de odihnă „Vatra” din or. Vadul lui Vodă și grădinița de copii din s. Sofia, r-nul Hîncești.*

Astfel, Balaur Iurie la 20.08.2007 a semnat din numele directorului a S.R.L. „Elitor Plus” contractul de antrepriză cu S.A. „Partener-Invest” privind executarea lucrărilor de reconstrucție a bazei de odihnă „Vatra” din or. Vadul lui Vodă cu valoarea lucrărilor de 19 949 280 lei. În baza contractului, S.A. „Partener-Invest” a transferat pe contul S.R.L. „Elitor Plus” în perioada 04.09.2007 - 19.10.2009 mijloace bănești în sumă de 13 952 281,08 lei. Potrivit proceselor verbale de recepție a lucrărilor, S.R.L. „Elitor Plus”, în procesul de reconstrucție a bazei de odihnă „Vatra” a efectuat lucrări în mărime de 10 580 623 lei, ce reprezintă cu 3 371 658,08 lei mai puțin decât mijloacele transferate în contul S.R.L. „Elitor Plus”.

Așa, Balaur Iurie, stabilind că volumul lucrărilor efectuate de S.R.L. „Elitor Plus” la reconstrucția bazei de odihnă „Vatra” este mai mic în raport cu mijloacele financiare acordate de SA „Partener-Invest”, având scopul însușirii acestor mijloace bănești, sub pretextul diferitor operațiuni realizate de S.R.L. „Elitor Plus”, inclusiv achitarea salariilor angajaților, prin abuz de încredere a decontat mijloace în mărime de 3 371 658,08 (trei milioane trei sute șapte zeci și unu mii șase sute cinci zeci și opt) lei pe care le-a însușit ilegal, prin ce a cauzat SA „Partener-Invest” daune în proporții deosebit de mari.

Concomitent, în procesul efectuării de S.R.L. „Elitor Plus” a lucrărilor de reconstrucție la baza de odihnă „Vatra” realizate în perioada 2007 - 2009, Balaur Iurie exercitând atribuții de director al S.R.L. „Elitor Plus” dispunând de dreptul de semnare a documentelor contabile și bancare, având scopul sustragerii mijloacelor bănești acordate de SA „Partener-Invest” prin falsificarea datelor din procesele verbale de recepție a lucrărilor, i-a determinat pe angajații S.R.L. „Elitor Plus” să introducă date denaturate în procesele verbale de recepție a lucrărilor nr. 17, 32, 33, 36, 48, 50, 34, 38, 44, 56, 61, 37, 46, 64, 70, 71, 74, 45, 52, 55, 75 pe care le-a contrasemnat și el, prezentându-le spre aprobare SA „Partener-Invest”.

Ulterior, după aprobarea proceselor verbale de recepție a lucrărilor de reprezentanții SA „Partener-Invest”, care au fost înșelați privind volumele și costurile lucrărilor efectuate la baza de odihnă „Vatra”, care de fapt nu au fost efectuate în mărime de 451 399,98 lei și au fost exagerate neîntemeiat cu 676 435 lei, comparativ cu datele indicate în procesele verbale de recepție, cu scopul realizării intenției sale infracționale de însușire a banilor SA „Partener-Invest”, Balaur Iurie sub pretextul diferitor operațiuni realizate de S.R.L. „Elitor Plus”, inclusiv achitarea salariilor angajaților, prin abuz de încredere a decontat mijloace în mărime de 1 127 835 (676 435+451399,98) (un milion o sută două zeci și șapte mii opt sute trei zeci și cinci) lei pe care i-a însușit ilegal, prin ce a cauzat SA „Partener-Invest” daune în proporții deosebit de mari.

În rezultatul acțiunilor lui Balaur Iurie, el a însușit de la SA „Partener Invest” mijloace bănești în mărime totală de 4 499493,06 (patru milioane patru sute nouă zeci și nouă mii patru sute nouă zeci și trei) lei prin ce a cauzat SA „Partener-Invest” daune în proporții deosebit de mari.

Tot Balaur Iurie, exercitând atribuțiile de director al S.R.L. „Elitor Plus” la 20.05.2009 și 28.08.2009 a semnat contractele de antrepriză nr. 20 și respectiv nr. 26 cu

Primăria s. Sofia, r-nul Hîncești, prin care antreprenorul s-a obligat, să efectueze reparația grădiniței de copii din s. Sofia, r-nul Hîncești, cu costul lucrărilor de 351 870 lei și să efectueze reparația rețelelor existente exterioare și interioare la Grădinița de copii din s. Sofia, r-ul Hîncești, cu costul lucrărilor de 213 196 lei.

Astfel, Balaur Iurie, în procesul efectuării de S.R.L. „Elitor Plus” a lucrărilor de reparație a grădiniței de copii din s. Sofia, r-nul Hîncești și de reparație a rețelelor existente exterioare și interioare la Grădinița de copii din s. Sofia r-ul Hîncești, realizate în perioada mai - august 2009, exercitând atribuții de director al S.R.L. „Elitor Plus” dispunând de dreptul de semnare a documentelor contabile și bancare, având scopul sustragerii mijloacelor bănești acordate de Primăria s. Sofia, r-nul Hîncești, prin falsificarea actelor referitoare la lucrările de construcție, i-a determinat pe angajații S.R.L. „Elitor Plus” să introducă date denaturate în procesul verbal de recepție a lucrărilor pentru luna august 2009 nr. 2 în sumă de 106 440 lei, în care s-a indicat neîntemeiat lucrări neexecutate la poziția nr. 3,4,8 în sumă de 9 397 lei, procesul-verbal de recepție a lucrărilor pentru luna august 2009 nr. 3 în sumă de 186 235 lei, în care s-a indicat neîntemeiat lucrări neexecutate la poziția nr. 5, 6, 7, 9, 13, 14, 16, 21 în sumă de 51 370 lei, procesul-verbal de recepție a lucrărilor nr. 2, fără dată în sumă de 73 091 lei la obiectul „Lucrări de reparație a rețelelor exterioare a grădiniței de copii din s. Sofia, r-nul Hîncești”, în care s-a indicat neîntemeiat lucrări neexecutate în sumă de 73 091 lei și procesul-verbal nr. 3 de recepție a lucrărilor executate fără dată „Lucrări interioare la conducta de apă și canalizare” în sumă de 74 143 lei, în care s-a indicat neîntemeiat lucrări neexecutate la poziția nr. 17, 19, 33 în sumă de 23 123 lei, pe care le-a contrasemnat și el, prezentându-le spre aprobare Primăriei s. Sofia r-ul Hîncești.

Ulterior, după aprobarea proceselor verbale de recepție a lucrărilor de reprezentanții Primăriei s. Sofia r-ul Hîncești, care au fost înșelați privind volumele și costurile lucrărilor efectuate la Grădinița de copii din s. Sofia, ce de fapt nu au fost efectuate în mărime de 156 981 lei, comparativ cu datele indicate în procesele verbale de recepție, cu scopul realizării intenției sale infracționale de însușire a banilor Primăriei s. Sofia r-ul Hîncești, Balaur Iu. sub pretextul diferitor operațiuni realizate de S.R.L. „Elitor Plus”, inclusiv achitarea salariilor angajaților, prin abuz de încredere a decontat mijloace în mărime de 156 981 (o sută cinci zeci și șase mii nouă sute opt zeci și unu) lei pe care i-a însușit ilegal, prin ce a cauzat Primăriei s. Sofia, r-ul Hîncești daune în proporții deosebit de mari.

Prin acțiunile sale intenționate după indicii calificativi ai escrocheriei, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, săvârșită cu folosirea situației de serviciu, în proporții deosebit de mari, Balaur Iu. a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 190 alin. (5) din Codul penal.

Făcând o analiză asupra modului în care instanța de fond a reîncadrat acțiunile inculpatului învinuit de comiterea infracțiunii de escrocherie în proporții deosebit de mari în baza unei alte infracțiuni, Colegiul a dedus prin prisma alin. (2) art. 325 Cod de procedură penală, că instanța a respectat doar o condiție impusă schimbării încadrării juridice: nu a agravat situația inculpatului. Celelalte condiții prescrise de prevederile

alin. (2) art. 325 Cod de procedură penală nu au fost respectate, or, infracțiunea prevăzută de art. 335 alin. (1¹) Cod penal face parte din alt capitol decât art. 190 alin. (5) Cod penal, care are un alt obiect juridic de atentare, astfel învinuirea pentru acestea se deosebește în mare măsură după circumstanțele reale ale cauzei de învinuirea înaintată definitiv. Prin urmare, instanța de apel a menționat că reîncadrarea faptelor lui Balaur Iurie în baza art. 335 alin. (1¹) Cod penal, este incorectă.

Instanța de apel a relatat că analizând infracțiunea specificată la alin. (1) art. 335 Cod penal, urmează a fi constatat dacă acțiunea sau inacțiunea incriminată, intră în sfera atribuțiilor de serviciu ale făptuitorului. Fără această legătură între activitatea abuzivă a făptuitorului și atribuțiile sale de serviciu nu poate fi vorba despre o lezare a valorilor și relațiilor sociale ocrotite de legea penală prin incriminarea faptei prevăzute la alin. (1) art. 335 Cod penal.

Colegiul a indicat că din materialele dosarului rezultă că în procesele verbale de recepție a lucrărilor s-au efectuat date denaturate la indicația inculpatului Balaur Iurie, de către lucrătorii S.R.L. „Elitor Plus”, indicarea acestor date neintrând în competența sa. Mai mult, încă la încheierea contractelor de antrepriză cu SA „Partener Invest” și Primăria s. Sofia, r. Hîncești, și la denaturarea datelor din procesele verbale de recepție a lucrărilor, inculpatul avea intenția de sustragere ilegală a mijloacelor bănești prin înșelăciune și abuz de încredere și scop de cupiditate.

Totodată s-a menționat că alin. (1¹) art. 335 Cod penal este incident numai dacă nu-și găsește aplicare o normă specială care stabilește răspunderea pentru folosirea situației de serviciu în prezența unor condiții speciale, inclusiv de la art. 190 Cod penal, astfel considerându-se ca fiind incorectă reîncadrarea acțiunilor lui Balaur Iurie.

Sub acest aspect, instanța a reținut că în ședința de judecată s-a stabilit cu certitudine că Balaur Iurie, exercitând atribuțiile de director al S.R.L. „Elitor Plus”, realizând de fapt administrarea companiei S.R.L. „Elitor Plus” cu dreptul de semnare a documentelor contabile și bancare, după ce a semnat în calitate de director al S.R.L. „Elitor Plus” la 20.08.2007 contractul de antrepriză cu S.A. „Partener-Invest” privind reconstrucția bazei de odihnă „Vatra” din or. Vadul lui Vodă, la 20.05.2009, contractul de antrepriză nr. 20 cu Primăria s. Sofia r-nul Hîncești, privind reparația grădiniței de copii din s. Sofia, r-nul Hîncești, și la 28.08.2009, contractul de antrepriză nr. 26 cu Primăria s. Sofia, r-nul Hîncești, privind reparația rețelelor existente exterioare și interioare la Grădinița de copii din s. Sofia, r-nul Hîncești, în perioada anilor 2007 - 2009, a determinat persoanele responsabile de recepția lucrărilor de construcție să introducă date false în procesele verbale de recepție a lucrărilor la șantierele menționate privind volumele și costurile lucrărilor efectuate și folosind aceste acte false, a însușit mijloace bănești în proporții deosebit de mari, primite în contul lucrărilor de construcție la baza de odihnă „Vatra” din or. Vadul lui Vodă și grădinița de copii din s. Sofia, r-nul Hîncești.

În viziunea Colegiului, acest fapt a fost probat în ședința de judecată prin declarațiile reprezentantului părții vătămate Primăria s. Sofia, r. Hîncești, reprezentantului părții vătămate S.R.L., „Vatra Elita”, Munteanu O., martorilor Groza S., Malai I., precum și prin probele scrise anexate la materialele cauzei.

Astfel, conform procesului-verbal de executare a lucrărilor nr. 2 s-au constatat lucrări neexecutate în deplină măsură și materiale neutilizate, dar incluse în prețul unitar al lucrărilor executate, în sumă de 45525,6 lei.

Potrivit contractelor de antrepriză nr. 20 și respectiv nr. 26 încheiate de Balaur Iurie în calitate de director al S.R.L. „Elitor Plus” cu Primăria s. Sofia, r-nul Hîncești, la 20.05.2009 și 28.08.2009 prin care antreprenorul s-a obligat să efectueze reparația grădiniței de copii din s. Sofia, r-nul Hîncești, cu costul lucrărilor de 351 870 lei și să efectueze reparația rețelelor existente exterioare și interioare la Grădinița de copii din s. Sofia, r-ul Hîncești, cu costul lucrărilor de 213 196 lei. Procesele-verbale de recepție a lucrărilor nr. 17, 32, 33, 36, 48, 50, 34, 38, 44, 56, 61, 37, 46, 64, 70, 71, 74, 45, 52, 55, 75, care conțin date denaturate, indicate la cererea inculpatului, Balaur Iu., pe care le-a contrasemnat și el, prezentându-le spre aprobare SA „Partener-Invest”. Procesul verbal de recepție a lucrărilor pentru luna august 2009 nr. 2 în sumă de 106 440 lei, în care s-a indicat neîntemeiat lucrări neexecutate la poziția nr. 3,4,8 în sumă de 9 397 lei, procesul-verbal de recepție a lucrărilor pentru luna august 2009 nr. 3 în sumă de 186 235 lei, în care s-a indicat neîntemeiat lucrări neexecutate la poziția nr. 5, 6, 7, 9, 13, 14, 16, 21 în sumă de 51 370 lei, procesul-verbal de recepție a lucrărilor nr. 2, fără dată în sumă de 73091 lei la obiectul „Lucrări de reparație a rețelelor exterioare a grădiniței de copii din s. Sofia, r-nul Hîncești”, în care s-a indicat neîntemeiat lucrări neexecutate în sumă de 73 091 lei și procesul-verbal nr. 3 de recepție a lucrărilor executate fără dată „Lucrări interioare la conducta de apă și canalizare” în sumă de 74 143 lei, în care s-a indicat neîntemeiat lucrări neexecutate la poziția nr. 17, 19, 33 în sumă de 23 123 lei, pe care le-a contrasemnat și el, prezentându-le spre aprobare Primăriei s. Sofia, r-ul Hîncești.

Faptul însușirii mijloacelor bănești transmise de către părțile vătămate, Primăria s. Sofia, r-ul Hîncești și S.R.L. „Vatra Elita” lui Balaur Iurie rezultă și din raportul de expertiză nr. 2599 din 19.10.10 efectuat de Centrul Național de Expertize Judiciare - din care rezultă că SC „Partener-Invest” în perioada anilor 2007- 2009 a transferat către S.R.L. „Elitor-Plus” suma de 13.952.121 lei.

Conform proceselor-verbale de recepție a lucrărilor prezentate, toate lucrările de reconstrucție a bazei de odihnă „Vatra”, inclusiv și lucrările speciale, au fost efectuate numai de către S.R.L. „Elitor-Plus”, iar costul reconstrucției bazei de odihnă „Vatra” constituie 10 456 239 lei. Conform calculelor efectuate de către expert costul reconstrucției bazei de odihnă „Vatra” constituie 9.779.804 lei. Astfel, prin raportul de expertiză s-a stabilit că de către antreprenorul general costul lucrărilor efectuate a fost exagerat în sumă de 676.435 lei.

Iar potrivit raportului de expertiză nr.1488 din 10.07.2012 efectuat de Centrul Național de Expertiză Judiciară, rezultă că conform proceselor-verbale de recepție a lucrărilor, costul lucrărilor la reparația Grădiniței de copii din s. Sofia a constituit 564 064 lei. Costul lucrărilor efectuate este de 408 083 lei. Valoarea lucrărilor la care prețul a fost exagerat constituie 156.981 lei.

Sub acest aspect, instanța nu a reținut versiunea inculpatului și apărătorul acestuia precum că acesta nu a însușit mijloacele bănești transmise de părțile vătămate, majorările sumelor stabilite fiind determinate, în special, de creșterea prețurilor în anul 2008 la

materialele de construcție, majorarea tarifului stabilit pentru ora de muncă, fluctuațiile cursului valutar și pierderea materialelor de construcție procurate și depozitate pe șantier din cauza inundațiilor. Or, însăși salariații S.R.L. „Elitor Plus” audiați în calitate de martori au declarat că nu au primit salarii, iar mijloacele bănești erau folosite în alte scopuri. Totodată referitor la pierderea materialelor de construcții nu s-au prezentat careva probe în acest sens, acestea purtând un caracter declarativ.

Referitor la creșterea prețurilor materialelor de construcție notăm că în raportul de expertiză nr. 2599 din 19.10.2010 efectuat de Centrul Național de Expertize Judiciare s-a stabilit că prețul materialelor de construcție, indicate în procesele-verbale de recepție a lucrărilor efectuate corespund prețurilor de piață la momentul efectuării lucrărilor.

În contextul celor elucidate, Colegiul a relevat că dobândirea ilicită a mijloacelor bănești ce aparțin părților vătămate a fost însoțită adiacent de înșelăciune și abuz de încredere. Inculpatul a recurs la înșelăciunea activă, și anume sub modalitatea înșelăciunii cu privire la anumite acțiuni și promisiuni, dobândind de la părțile vătămate, mijloacele bănești prin denaturarea datelor din procesele-verbale de recepție a lucrărilor, mijloacele bănești pentru executarea contractelor de antrepriză fiind transmise benevol inculpatului de către părțile vătămate. Abuzul de încredere s-a manifestat și prin executarea parțială a prevederilor contractuale pentru ca părțile vătămate având încredere în realizarea promisiunii făcute să-i transfere sumele prevăzute în contract. Sintetizând cele conturate, instanța de judecată a conchis că Balaur Iurie, a recurs anume la înșelăciunea activă și abuz de încredere pentru a dobândi bunurile de la partea vătămată.

În ceea ce privește circumstanța agravantă indicată la alin. (5) al art. 190 Cod penal, instanța a reținut că în virtutea prevederilor art. 126 alin. (1) Cod penal, se consideră proporții deosebit de mari, proporții mari valoarea bunurilor sustrase, dobândite, primite, fabricate, distruse, utilizate, transportate, păstrate, comercializate, trecute peste frontiera vamală, valoarea pagubei pricinuite de o persoană sau de un grup de persoane, care, la momentul săvârșirii infracțiunii, depășește 5.000 și respectiv 2.500 unități convenționale de amendă.

În acest context, instanța a constatat faptul cauzării părților vătămate S.R.L. „Elitor Plus” și Primăria s. Sofia, r. Hîncești, de către Balaur Iurie, în urma însușirii ilegale prin înșelăciune și abuz de încredere a unor prejudicii materiale în proporții deosebit de mari, în sumă de 676 435 lei și respectiv 156 981 lei.

Referitor la învinuirea adusă lui Balaur Iurie în baza art. 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal:

La acest capitol, s-a notat că potrivit rechizitoriului, Balaur Iurie, a fost învinuit că în procesul efectuării de S.R.L. „Elitor Plus” a lucrărilor de reconstrucție la baza de odihnă „Vatra” realizate în perioada 2007 - 2009 în baza contractului de antrepriză semnat cu SA „Partener-Invest”, exercitând atribuții de director al S.R.L. „Elitor Plus” dispunând de dreptul de semnare a documentelor contabile și bancare, având scopul sustragerii prin înșelăciune a mijloacelor bănești acordate de SA „Partener-Invest”, i-a determinat pe angajații S.R.L. „Elitor Plus” să introducă date denaturate în procesele

verbale de recepție a lucrărilor nr. 17, 32, 33, 36, 48, 50, 34, 38, 44, 56, 61, 37, 46, 64, 70, 71, 74, 45, 52, 55, 75 privind volumele și costurile lucrărilor efectuate la baza de odihnă „Vatra”, care de fapt nu au fost efectuate în mărime de 451 399,98 lei și au fost exagerate neîntemeiat cu 676 435 lei, comparativ cu datele indicate în procesele verbale de recepție, prezentând aceste procese verbale spre aprobare SA „Partener-Invest”.

Totodată, Balaur Iurie, potrivit rechizitoriului a fost învinuit că, în procesul efectuării de S.R.L. „Elitor Plus” a lucrărilor de reparație a grădiniței de copii din s. Sofia, r-nul Hîncești, și de reparația rețelelor existente exterioare și interioare la Grădinița de copii din s. Sofia r-ul Hîncești, realizate în perioada mai - august 2009 în baza contractelor de antrepriză nr. 20 și 26 din 20.05.2009 și 28.08.2009 semnate cu Primăria s. Sofia, r-nul Hîncești, exercitând atribuții de director al S.R.L. „Elitor Plus”, dispunând de dreptul de semnare a documentelor contabile și bancare, având scopul sustragerii prin înșelăciune a mijloacelor bănești acordate de Primăria s. Sofia, r-nul Hîncești, i-a determinat pe angajații S.R.L. „Elitor Plus” să introducă date denaturate în procesul verbal de recepție a lucrărilor pentru luna august 2009 nr. 2 în sumă de 106 440 lei, în care s-a indicat neîntemeiat lucrări neexecutate la poziția nr. 3,4,8 în sumă de 9 397 lei, procesul-verbal de recepție a lucrărilor pentru luna august 2009 nr. 3 în sumă de 186 235 lei, în care s-a indicat neîntemeiat lucrări neexecutate la poziția nr. 5, 6, 7, 9, 13, 14, 16, 21 în sumă de 51 370 lei, procesul-verbal de recepție a lucrărilor nr. 2, fără dată în sumă de 73 091 lei la obiectul „Lucrări de reparație a rețelelor exterioare a grădiniței de copii din s. Sofia, r-nul Hîncești”, în care s-a indicat neîntemeiat lucrări neexecutate în sumă de 73 091 lei și procesul-verbal nr. 3 de recepție a lucrărilor executate fără dată „Lucrări interioare la conducta de apă și canalizare” în sumă de 74 143 lei, în care s-a indicat neîntemeiat lucrări neexecutate la poziția nr. 17, 19, 33 în sumă de 23 123 lei, pe care le-a contrasemnat și el prezentându-le spre aprobare Primăriei s. Sofia, r-ul Hîncești

În acest mod Primăriei s. Sofia, r-ul Hîncești, i-au fost prezentate, spre achitare de Balaur Iurie procese verbale de recepție a lucrărilor, în care suma lucrărilor efectuate a fost exagerată cu 156 981 lei.

Instanța de apel a relatat că obiectul juridic special al infracțiunii prevăzută de art. 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal încriminată lui Balaur Iurie îl constituie relațiile sociale cu privire la circulația legală a documentelor oficiale, care acordă drepturi sau eliberează de obligații, precum și a imprimatelor, ștampilelor sau a sigiliilor aparținând unor întreprinderi, instituții sau organizații, apărute împotriva confecționării, deținerii, vânzării sau folosirii unor asemenea entități.

Obiectul material al infracțiunii analizate îl reprezintă documentele oficiale false, care acordă drepturi sau eliberează de obligații. Documentul oficial este acel document care emană de la o autoritate publică de orice nivel sau care provine de la un terț, dar primit de o autoritate. În dependență de autorul documentului privat, ele pot fi documente private întocmite de persoane fizice sau documente private întocmite de persoane juridice de drept privat.

S-a mai menționat că documentele care emană de la particulari se consideră documente oficiale atunci când sunt supuse procedurii publice de autentificare a

documentelor create. Tocmai această procedură conferă documentului un caracter oficial, adică un caracter de drept public. Totodată, documentele care emană de la particulari se consideră documente oficiale atunci când sunt primite oficial de persoana juridică de drept public, după care se află la dispoziția acestei persoane legătură cu soluționarea problemei reprezentând obiectul de referință al documentelor primite.

Deci, documentelor private li se recunoaște posibilitatea de a deveni documente oficiale, iar momentul convertirii documentelor private în documente oficiale este desemnat prin punerea acestuia la dispoziția organelor sau a persoanelor oficiale în condițiile legii. În concluzie, Colegiul a punctat că momentul înregistrării documentului privat de către organul sau persoana oficială este momentul convertirii documentului privat în document oficial

Astfel, instanța de apel a notat că, o cerință obligatorie, în sensul art. 361 Cod penal, este că confecționarea, deținerea, vânzarea sau folosirea documentelor oficiale false trebuie neapărat să acorde drepturi sau să elibereze de obligații.

În acest context, s-a reținut că:

1) procesele-verbale de recepție finală a lucrărilor prezentate S.R.L. „Vatra Elita” nu reprezintă documente oficiale.

2) folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi sau eliberează de obligații, este absorbită de infracțiunea prevăzută de art. 190 Cod penal, deci reprezintă partea, atunci când întregul îl reprezintă fapta incriminată la art. 190 Cod penal.

Instanța de apel a relatat că această concluzie rezultă din analiza art. 118 Cod penal care prescrie că, concurența dintre o parte și un întreg reprezintă existența a două sau mai multor norme penale, una din ele cuprinzând fapta prejudiciabilă în întregime, iar celelalte - numai unele părți ale ei. Calificarea infracțiunilor în cazul concurenței dintre o parte și un întreg se efectuează în baza normei care cuprinde în întregime toate semnele faptei prejudiciabile săvârșite.

Prin urmare, Colegiul a concluzionat că art. 361 Cod penal nu este aplicabil în cazurile când folosirea unor asemenea documente este realizată ca acțiune adiacentă, alături de dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane (ca în situația din speță), or în caz contrar ne-am afla în situația sancționării persoanei de două ori pentru aceeași faptă.

Referitor la învinuirea adusă inculpaților Balaur Iurie și Balaur Svetlana în baza art. 243 alin. (3) lit. b) Cod penal.

La acest capitol, Colegiul a notat că în ședința de judecată s-a constatat cu certitudine faptul că *Balaur Iurie, exercitând de „facto” atribuțiile de director a S.R.L. „Elitor Plus”, fiind numit în baza ordinului nr. 2 din 31 mai 2005 și în calitate de contabil-șef la S.R.L. „Elitor Plus”, realizând de fapt administrarea companiei S.R.L. „Elitor Plus” cu dreptul de semnare a documentelor contabile și bancare, acționând de comun acord, în urma unei înțelegeri, iar în baza unui plan criminal prestabilit cu cet. Balaur Svetlana, care la acel moment era fondator și administrator al întreprinderii S.R.L. „Elitor Plus”, a comis infracțiunea de spălare de bani în următoarele circumstanțe:*

Balaur Iurie exercitând atribuțiile de director al S.R.L. „Elitor Plus”, fiind numit în baza ordinului nr. 2 din 31 mai 2005 și în calitate de contabil-șef la S.R.L. „Elitor Plus”, realizând de fapt administrarea companiei S.R.L. „Elitor Plu” cu dreptul de semnare a documentelor contabile și bancare, după ce a semnat în calitate de director al S.R.L. „Elitor Plus” la 20.08.2007 contractul de antrepriză cu S.A. „Partener-Invest” privind reconstrucția bazei de odihnă „Vatra” din or. Vadul lui Vodă, la 20.05.2009 contractul de antrepriză nr. 20 cu Primăria s. Sofia, r-nul Hîncești, privind reparația grădiniței de copii din s. Sofia, r-nul Hîncești, și la 28.08.2009 contractul de antrepriză nr. 26 cu Primăria s. Sofia, r-nul Hîncești, privind reparația rețelelor existente exterioare și interioare la Grădinița de copii din s. Sofia, r-nul Hîncești, în perioada anilor 2007 - 2009 având scopul dobândirii ilicite, prin înșelăciune abuz de încredere, a bunurilor S.A. „Partener-Invest” și Primăriei s. Sofia, r-ul Hîncești, a determinat persoanele responsabile de recepția lucrărilor de construcție să introducă date false în procesele verbale de recepție a lucrărilor la șantierele menționate privind volumele și costurile lucrărilor efectuate și folosind aceste acte false, a însușit mijloace bănești în proporții deosebit de mari, primite în contul lucrărilor de construcție la baza de odihnă „Vatra” din or. Vadul lui Vodă și grădinița de copii din s. Sofia, r-nul Hîncești, prin ce a comis infracțiunile de escrocherie și confecționarea și folosirea documentelor oficiale.

În continuare, Balaur Iurie care la acel moment concomitent exercita funcția de administrator sau fondator al S.R.L. „Megadom Prim”, S.R.L. „Megadom Grup”, S.R.L. „Amsicons” și S.R.L. „Resler”, având scopul de a tăinui și a deghiza originea ilicită a mijloacelor bănești sustrase în cadrul lucrărilor de construcție la baza de odihnă „Vatra” din or. Vadul-lui-Vodă și grădinița de copii din satul Sofia, raionul Hîncești, și pentru a se ascunde de consecințele juridice ale faptelor sale ilegale, prin imitarea tranzacțiilor cu S.R.L. „Megadom Prim”, S.R.L. „Amsicons” și S.R.L. „Resler”, de comun acord cu cet. Balaur Svetlana, a transferat la conturile acestor companii mijloace bănești sustrase în mărime de 4 656 474 lei, gestionându-le în scopuri personale.

Drept rezultat cet. Balaur Iurie a comis infracțiunea de spălare de bani caracterizată prin transferul bunurilor de către o persoană care știa ori trebuia să știe că acestea constituie venituri ilicite, în scopul de a tăinui sau de a deghiza originea ilicită a bunurilor și în scopul de a ajuta orice persoană, implicată în comiterea infracțiunii principale, de a se sustrage de la consecințele juridice ale acestor acțiuni, în proporții deosebit de mari, de două și mai multe persoane, infracțiune prevăzută de art. 243 alin. (3) lit. b) Cod penal.

Totodată, instanța de apel constată că, Balaur Svetlana, exercitând funcțiile de fondator și administrator al întreprinderii S.R.L. „Elitor Plus” acționând de comun acord, în urma unei înțelegeri prealabile, în baza unui plan criminal prestabilit cu cet. Balaur Iurie, care la acel moment activa în calitate de contabil a întreprinderii S.R.L. „Elitor Plus”, în baza ordinului nr.2 din 31.05.2005, a comis infracțiunea de spălare de bani în următoarele circumstanțe:

Balaur Iurie exercitând atribuțiile de director al S.R.L. „Elitor Plus”, fiind numit în baza ordinului nr. 2 din 31 mai 2005 și în calitate de contabil-șef la S.R.L. „Elitor

Plus”, realizând de fapt administrarea companiei S.R.L. „Elitor Plus” cu dreptul de semnare a documentelor contabile și bancare, după ce a semnat în calitate de director al S.R.L. „Elitor Plus” la 20.08.2007 contractul de antrepriză cu S.A. „Partener-Invest” privind reconstrucția bazei de odihnă „Vatra” din or. Vadul lui Vodă, la 20.05.2009 contractul de antrepriză nr. 20 cu Primăria s. Sofia, r-nul Hîncești, privind reparația grădiniței de copii din s. Sofia, r-nul Hîncești, și la 28.08.2009 contractul de antrepriză nr. 26 cu Primăria s. Sofia, r-nul Hîncești, privind reparația rețelelor existente exterioare și interioare la Grădinița de copii din s. Sofia, r-nul Hîncești, în perioada anilor 2007 - 2009 având scopul dobândirii ilicite, prin înșelăciune și abuz de încredere, a bunurilor S.A. „Partener-Invest” și Primăriei s. Sofia, r-ul Hîncești, a determinat persoanele responsabile de recepția lucrărilor de construcție să introducă date false în procesele verbale de recepție a lucrărilor la șantierele menționate privind volumele și costurile lucrărilor efectuate și folosind aceste acte false, a însușit mijloace bănești în proporții deosebit de mari, primite în contul lucrărilor de construcție la baza de odihnă „Vatra” din or. Vadul lui Vodă și grădinița de copii din s. Sofia, r-nul Hîncești, prin ce a comis infracțiunile de escrocherie și confecționarea și folosirea documentelor oficiale.

În continuare cet. Balaur Svetlana de comun acord cu cet. Balaur Iurie, care la acel moment concomitent exercita funcția de administrator sau fondator al S.R.L. „Megadom Prim”, S.R.L. „Megadom Grup”, S.R.L. „Amsicons” și S.R.L. „Resler”, având scopul de a tăinui și a deghiza originea ilicită a mijloacelor bănești sustrate în cadrul lucrărilor de construcție la baza de odihnă „Vatra” din or. Vadul-lui-Vodă și grădinița de copii din satul Sofia, raionul Hîncești, și pentru a se ascunde de consecințele juridice ale faptelor sale ilegale, prin imitarea tranzacțiilor cu S.R.L. „Megadom Prim”, S.R.L. „Amsicons” și S.R.L. „Resler”, a transferat la conturile acestor companii mijloace bănești sustrate în mărime de 4 656 474 lei, gestionându-le în scopuri personale.

Drept rezultat, Balaur Svetlana a comis infracțiunea de spălare de bani caracterizată prin transferul bunurilor de către o persoană care știa ori trebuia să știe că acestea constituie venituri ilicite, în scopul de a tăinui sau de a deghiza originea ilicită a bunurilor și în scopul de a ajuta orice persoană, implicată în comiterea infracțiunii principale, de a se sustrage de la consecințele juridice ale acestor acțiuni, în proporții deosebit de mari, de două și mai multe persoane, infracțiune prevăzută de art. 243 alin. (3) lit. b) Cod penal.

Cu referire la componența de infracțiune prevăzută de art. 243 alin. (3) lit. b) Cod penal Colegiul a relatat că aceasta presupune existența următoarelor elemente constitutive:

Obiectul juridic special al infracțiunii prevăzute la art. 243 alin. (3) lit. b) Cod penal îl formează relațiile sociale cu privire la sursa și proveniența licită, precum și la circulația corectă în operațiunile financiare a mijloacelor bănești, a bunurilor sau a veniturilor.

Obiectul material (imaterial) al acestei infracțiuni îl reprezintă, după caz: 1) bunurile care constituie venituri ilicite; 2) documentele sau actele juridice care conțin

informația privind natura, originea, mișcarea, plasarea sau apartenența mijloacelor bănești, a bunurilor sau a veniturilor ilicite. Aceste documente sau acte juridice în formă electronică ori digitală se exprimă în orice convenție, contract, certificat, scrisoare de afaceri ori scrisoare personală, alt material, care atestă un titlu ori un drept, inclusiv orice cotă (interes) cu privire la valori (active).

În speță, prin acțiunile lui Balaur Iurie s-au periclitat în principal - relațiile sociale cu privire la sursa și proveniența licită, precum și la circulația corectă în operațiunile financiare a mijloacelor bănești, a bunurilor sau a veniturilor.

Latura obiectivă a componenței de infracțiune prevăzute de art. 243 alin. (3) lit. b) Cod penal are următoarea structură: 1) fapta prejudiciabilă care constă în acțiune.

În speță, s-a notat că inculpaților le este încriminată prima modalitate și anume transferul bunurilor de către o persoană care știe ori trebuia să știe că acestea constituie venituri ilicite, în scopul de a tăinui sau de a deghiza originea ilicită a bunurilor sau de a ajuta orice persoană, implicată în comiterea infracțiunii principale, de a se sustrage de la consecințele juridice ale acestor acțiuni. Transferul presupune operațiunea de transmitere a drepturilor referitoare la un bun ce provine din săvârșirea unei infracțiuni către o altă persoană.

Sub acest aspect, instanța a reținut că în ședința de judecată s-a stabilit cu certitudine că Balaur Iurie, exercitând atribuțiile de director al S.R.L. „Elitor Plus”, fiind numit în baza ordinului nr. 2 din 31 mai 2005 și în calitate de contabil-șef la S.R.L. „Elitor Plus”, realizând de fapt administrarea companiei S.R.L. „Elitor Plus” cu dreptul de semnare a documentelor contabile și bancare, după ce a semnat în calitate de director al S.R.L. „Elitor Plus” la 20.08.2007 contractul de antrepriză cu S.A. „Partener-Invest” privind reconstrucția bazei de odihnă „Vatra” din or. Vadul lui Vodă, la 20.05.2009 contractul de antrepriză nr. 20 cu Primăria s. Sofia r-nul Hîncești privind reparația grădiniței de copii din s. Sofia, r-nul Hîncești, și la 28.08.2009 contractul de antrepriză nr. 26 cu Primăria s. Sofia, r-nul Hîncești, privind reparația rețelelor existente exterioare și interioare la Grădinița de copii din s. Sofia, r-nul Hîncești, în perioada anilor 2007 - 2009 având scopul dobândirii ilicite, prin înșelăciune și abuz de încredere, a bunurilor S.A. „Partener-Invest” și Primăriei s. Sofia, r-nul Hîncești, a determinat persoanele responsabile de recepția lucrărilor de construcție să introducă date false în procesele verbale de recepție a lucrărilor la șantierele menționate privind volumele și costurile lucrărilor efectuate și folosind aceste acte false, a însușit mijloace bănești în proporții deosebit de mari, primite în contul lucrărilor de construcție la baza de odihnă „Vatra” din or. Vadul lui Vodă și grădinița de copii din s. Sofia, r-nul Hîncești, prin ce a comis infracțiunile de escrocherie și confecționarea și folosirea documentelor oficiale.

În continuare, Balaur Iurie care la acel moment concomitent exercita funcția de administrator sau fondator al S.R.L. „Megadom Prim”, S.R.L. „Megadom Grup”, S.R.L. „Amsicons” și S.R.L. „Resler”, având scopul de a tăinui și a deghiza originea ilicită a mijloacelor bănești sustrase în cadrul lucrărilor de construcție la baza de odihnă „Vatra” din or. Vadul lui Vodă și grădinița de copii din satul Sofia, r-nul Hîncești și pentru a se ascunde de consecințele juridice ale faptelor sale ilegale, prin imitarea tranzacțiilor cu S.R.L. „Megadom Prim”, S.R.L. „Amsicons” și S.R.L. „Resler”, de comun acord și în

complicitate cu Balaur Svetlana, a transferat la conturile acestor companii mijloace bănești sustrase în mărime de 4 656 474 lei, gestionându-le în scopuri personale.

Colegiul a considerat că acest fapt a fost probat în ședința de judecată prin declarațiile martorului Portas C., care a declarat că Balaur Iurie organiza spălarea de bani prin intermediul S.R.L. „Elitor Plus”. Prin procesul-verbal de examinare, din 26.06.2014 a documentelor ridicate de la BC „Fincombank” SA (rulaj bancar), în urma cărora, s-a constatat faptul că pe conturile „Elitor Plus” S.R.L., de către „Partener Invest” S.A. a fost transferat în total suma de 13.952.281,06 lei, iar de către Primăria s. Sofia a fost transferată suma de 499 965 lei. De asemenea, de către „Elitor Plus” S.R.L. au fost transferate mai multe sume către „Resler” S.R.L.; către „Megadom Grup” S.R.L.; către „Megadom Prim” S.R.L.; către broker de asigurare „Amsicons” S.R.L..

Totodată, prin procesul-verbal de ridicare și examinare din 30.09.2014 a documentelor ridicate de la SA „Moldova-Agroindbank” și anume: 1) ordin de plată nr. 40 din 19.06.2009, care certifică faptul transferului mijloacelor bănești în sumă de 293 000 lei de pe contul S.R.L. „Elitor Plus” nr. xxxxx la contul S.R.L. „Megadom Grup” nr. xxxxx. Destinația plății este indicată: „împrumuturi conform contract 4 din 01/05/07”; 2) ordin de plată nr.24 din 02.06.2009, care certifică faptul transferului mijloacelor bănești în sumă de 307 000 MDL de pe contul S.R.L. „Elitor Plus” nr. xxxxx la contul S.R.L. „Megadom Grup” nr. xxxxx. Destinația plății este indicată: „împrumuturi conform contract 4 din 01/05/07”. Iar în baza, procesului-verbal de ridicare și examinare din 01.10.2014 a documentelor de la S.A. „FinComBank” și anume: 1) ordin de plată nr. 1 din 31.12.2009, se certifică faptul transferului mijloacelor bănești în sumă de 334 000 MDL de pe contul S.R.L. „Elitor Plus” nr. xxxxx, la contul S.R.L. „Megadom Grup” nr. xxxxx. Destinația plății este indicată: „Plata p/u lucrări de construcții conform cont 11/09”; 2) 52 ordine de plată - transferuri bănești efectuate de către S.R.L. „Elitor Plus” de la contul nr. xxxxx deținut la SA „FinComBank” în perioada 03.08.2007 - 24.11.2009, la conturile S.R.L. „Megadom Grup”, S.R.L. „Resler” și S.R.L. „Megadom Prim”; 3) Copia contractului nr.195 din 22.09.2005 privind deservirea bancară la distanță pentru desfășurarea activității lucrului sistemului „Client-Banc”, încheiat între S.A. „FinComBank” și S.R.L. „Elitor Plus”, în persoana directorului Balaur Svetlana.

Totodată, instanța de apel a reținut că fapta prejudiciabilă în speță este probată și prin faptul că toate firmele implicate în infracțiunea de spălare de bani aparțin și sunt conduse de facto de Balaur Iurie, fapt care rezultă din extrasele de la Camera Înregistrării de Stat cât și din declarațiile martorilor, Mrug V., Malai I. și Portas C..

Infracțiunea prevăzută la art. 243 Cod penal este o infracțiune formală și se consideră consumată din momentul realizării acțiunii prejudiciabile în oricare din cele patru modalități normative ale sale. Latura subiectivă a infracțiunii analizate se caracterizează prin intenție directă.

În vederea aplicării răspunderii în baza alin. (1) art. 243 Cod penal, este obligatoriu să se ateste că, la momentul săvârșirii infracțiunii, făptuitorul știa ori trebuia să știe că bunurile sau drepturile aferente, pe care le convertește, transferă, achiziționează etc., constituie venituri ilicite.

În consecință, este necesar să se stabilească, pe baza probelor certe, că bunurile sau drepturile aferente convertite, transferate, achiziționate etc. provin din săvârșirea de infracțiuni și că făptuitorul cunoștea această împrejurare, nefiind suficientă simpla constatare că cel de la care bunurile au fost dobândite este urmărit pentru săvârșirea de infracțiuni.

În acest context, s-a reținut că, inculpații cunoșteau că banii transferați sub forma unor împrumuturi firmelor care le aparțineau acestora au o proveniență ilegală. Motivul infracțiunii specificate la art. 243 Cod penal se exprimă, în interesul material. Scopul special al infracțiunii examinate este scopul introducerii în circuitul legal a bunurilor care constituie venituri ilicite.

Instanța de apel a respins alegațiile inculpaților și a avocatului acestora, asupra faptului că rechizitoriul nu corespunde rigorilor legale, aspecte afirmate și de prima instanță. În acest sens, s-a notat că la 20.12.2012 și respectiv la 09.11.2014, inculpaților le-a fost înmănată câte o copie de rechizoriu, asupra cărora aceștia nu au înaintat careva pretenții pe parcursul examinării cauzei, iar învinuirea adusă inculpaților este una clară și concretă.

Totodată, instanța de apel a considerat nefondate alegațiile apelanților inculpați și a avocatului acestora, Lvovschi Mihail, precum că urmărirea penală s-a efectuat cu încălcarea Codului de procedură penală cu privire la competența după materie.

În acest sens, s-a notat că art. 269 Cod de procedură penală (în vigoare la data pornirii urmăririi penale în prezentele cauze penale) stipula că, organul de urmărire penală al Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției efectuează urmărirea penală în privința infracțiunilor prevăzute în art. 191, 195, 236-261, 324-336 din Codul penal.

Astfel, urmărirea penală, în speță în mod corect a fost dusă de CCCEC (actualmente Centrul Național Anticorupție)

La individualizarea și stabilirea categoriei și termenului pedepsei inculpaților Colegiul a ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal.

Circumstanțe excepționale potrivit prevederilor art. 79 Cod penal sau de liberare de răspundere penală în baza art. 55 Cod penal, instanța de apel nu a stabilit.

Astfel, la stabilirea pedepsei lui Balaur Iurie instanța a ținut cont de gravitatea infracțiunilor săvârșite - inculpatul a comis două infracțiuni una deosebit de gravă și alta gravă, de persoana acestuia care nu are antecedente penale, anterior nu a fost condamnat, nu și-a recunoscut vina, nu a recuperat prejudiciul cauzat prin infracțiune, nu figurează la evidența medicului narcolog și psihiatru, este încadrat în câmpul muncii.

În acest sens, instanța a considerat că scopul educativ și preventiv al pedepsei aplicate în privința lui Balaur Iurie, nu poate fi atins decât prin aplicarea în privința acestuia a pedepsei penale sub formă de închisoare.

Cât ține de inculpata Balaur Svetlana, instanța de apel a ținut cont de faptul că aceasta nu are antecedente penale, a comis pentru prima dată o infracțiune gravă, are la întreținere un copil minor și ca urmare, a considerat că scopul educativ și preventiv al pedepsei aplicate în cauza penală dată în privința acesteia nu poate fi atins decât prin aplicarea pedepsei penale cu închisoarea, considerând însă posibilă corectarea și

reeducarea inculpatei fără izolarea reală de societate. Apreciind în ansamblu circumstanțele cauzei, și anume faptul că inculpata nu are antecedente penale și a comis o infracțiune gravă, respectiv s-a conchis că în privința Svetlanei Balaur pot fi aplicate prevederile art. 90 Cod penal.

În ceea ce privește acțiunile civile înaintate către Balaur Iurie, instanța de apel a relevat că din materialele cauzei rezultă că, reprezentantul părții vătămate: Primăria s. Sofia, r. Hîncești, solicită încasarea din contul lui Balaur Iurie în beneficiul său a prejudiciului material în sumă de 156.981 lei și obligarea S.R.L. „Elitor Plus” la îndeplinirea lucrărilor restanțiere, prevăzute de contractele de antrepriză nr. 20 din 20.05.2009 și nr. 26 din 28.08.2009.

Însă, instanța a ajuns la concluzia că aceasta urmează a fi respinsă în partea privind obligarea S.R.L. „Elitor Plus” la îndeplinirea lucrărilor restanțiere, prevăzute de contractele de antrepriză nr. 20 din 20.05.2009 și nr. 26 din 28.08.2009, pe motiv că pretenția în cauză nu rezultă din prevederile art. 219 alin. (2) Cod de procedură penală. În plus, aceasta a fost înaintată către pârât necorespunzător, or contractele de antrepriză au fost încheiate cu S.R.L. „Elitor Plus” care reprezintă o persoană juridică distinctă.

Astfel, în virtutea circumstanțelor expuse, s-a dispus încasarea din contul lui Balaur Iurie în beneficiul Primăriei s. Sofia doar a prejudiciului material în sumă de 156 981 lei, în rest acțiunea civilă a fost respinsă, ca neîntemeiată.

Cu referire la acțiunea civilă înaintată de S.R.L. „Vatra Elita” către Balaur Iurie în care s-a solicitat încasarea datoriei în mărime de 3.371.658,08 lei, a prejudiciului material în mărime de 1.127.834,98 lei, penalități de întârziere în mărime de 409 161,50 lei și cheltuieli de judecată pentru asistență juridică în mărime de 21 000 lei, Colegiul a menționat că din raportul de expertiză nr.1627 din 26.07.2012 efectuat de Centrul Național de Expertiză Judiciară, rezultă însușirea de către Balaur Iurie de la S.R.L. „Vatra Elita” sumei de 4.499.493,06 lei, care prin decizia recurată a și fost încasată din contul inculpatului.

Cât ține de pretenția privind încasarea penalităților de întârziere în mărime de 409 161,50 lei, instanța de apel a considerat-o nefondată, deoarece aceasta nu rezultă din prevederile art. 219 alin. (2) Cod de procedură penală, care enumeră în mod expres și exhaustiv tipurile de despăgubiri pe care le poate solicita partea civilă, iar pretenția privind încasarea din contul inculpatului a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 21 000 lei, instanța de apel a considerat-o neîntemeiată.

În acest sens, s-a invocat jurisprudența constantă a CtEDO (cauza Costin *versus* România, hotărârea din 26 mai 2005; cauza Străin și alții *versus* România, hotărârea din 21 iulie 2005; cauza Petre *versus* România, hotărârea din 27 iulie 2006, etc.), în care s-a statuat că: „partea care a câștigat procesul nu va putea obține rambursarea unor cheltuieli decât în măsura în care se constată realitatea, necesitatea și caracterul lor rezonabil”.

Astfel, s-a notat că la materialele dosarului nu au fost prezentate careva probe care ar confirma cuantumul cheltuielilor solicitate de reprezentantul părții vătămate, nefiind anexate bonurile de plată pentru suma de 21 000 lei solicitate în calitate de cheltuieli de asistență juridică.

Astfel, apreciind în ansamblu circumstanțele subiective și obiective ale speței, instanța a considerat necesar a dispune încasarea din contul lui Balaur Iurie în beneficiul S.R.L. „Vatra Elita” datorita în mărime de 3.371.658,08 lei și prejudiciul material în mărime de 1.127.834,98 lei, iar în total suma de 4.499.493,06 lei, în rest acțiunea civilă înaintată de S.R.L. „Vatra Elita” a fost respinsă ca neîntemeiată.

6. Nefiind de acord cu decizia pronunțată, au declarat recursuri ordinare:

6.1. procurorul, care a solicitat casarea parțială a acesteia, cu trimiterea cauzei la rejudecare, în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Procurorul consideră că decizia instanței de apel este neîntemeiată în partea achitării inculpatului Balaur Iurie pe art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, de fapt acestuia fiindu-i incriminat art. 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, cât și în privința lui Balaur Svetlana, în partea individualizării pedepsei aplicate acesteia în baza art. 243 alin. (3) lit. b) Cod penal.

În drept, recurentul își întemeiază cererea pe temeiurile invocate în dispoziția art. 427 alin. (1) pct. 6), 10 și 12) Cod de procedură penală, susținând că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită și s-a individualizat greșit pedeapsa, contrar prevederilor legale.

Astfel, în opinia procurorului instanța de apel greșit și-a motivat soluția prin care a dispus achitarea lui Balaur Iurie pe capătul de acuzare incriminat acestuia în baza art. 361 alin. (2) lit. b) și d) Cod penal. Concluzia instanței de apel în partea vizată este nefondată, deoarece nu s-a ținut seama de declarațiile părților vătămate S.R.L. „Vatra Elita” și a martorilor: Gordînschii Al., Groza S., Malai I., Lesnicova N., Severin I., prin declarațiile cărora se confirmă indubitabil vinovăția inculpatului.

În rezultatul controlului și măsurărilor efectuate la fața locului au fost stabilite exagerări în sumă de 118.616 lei și anume s-a constatat că lucrările incluse în procesul-verbal nr. 4 nu au fost executate, costul acestora fiind de 73.091 lei.

De asemenea, conform procesului-verbal de executare a lucrărilor nr. 2 s-au constatat lucrări executate în deplină măsură și materiale neutilizate, dar incluse în prețul unitar al lucrărilor executate, în sumă de 45.525,6 lei. Aceste încălcări au fost expuse în procesul-verbal de control nr. 13 din 18.02.2011 și în borderoul recalculare a volumelor și costului lucrărilor, care este parte componentă a procesului-verbal de control.

Instanța de apel greșit a concluzionat că, procesele-verbale de recepție finală a lucrărilor rentate S.R.L. „Vatra Elita” nu reprezintă documente oficiale și că art. 361 Cod penal nu este aplicabil în cazurile când folosirea unor asemenea documente este realizată ca acțiune adiacentă, alături de dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane (ca în situația din speță), în asemenea circumstanțe, și pe acest epizod deși în ședința instanței de apel de către partea acuzării au fost prezentate probe ce confirmă vinovăția inculpatului de săvârșirea infracțiunii prevăzută de art. 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal. Recurentul consideră că Colegiul a concluzionat eronat că folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi sau eliberează de obligații, este absorbită de infracțiunea prevăzută de art. 190 Cod penal.

Prin urmare, instanța de apel nu a ținut cont și nu a apreciat totalitatea probelor ce dovedesc vinovăția inculpatului pe art. 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, care au fost acumulate de către organul de urmărire penală în strictă conformitate cu prevederile legislației procesual-penale și în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală, care coroborează între ele.

Analizând sentința, precum și decizia instanței de apel în coraport cu motivele expuse în cererea de apel a procurorului, recurentul consideră că instanța de fond corect a constatat vinovăția inculpatului pe art. 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, pe când cea de apel le-a dat o apreciere greșită, fără a ține cont atât de norma materială cât și de cea procedurală.

Referitor la pedeapsa stabilită Svetlanei Balaur de către instanța de apel prin prisma art. 90 Cod penal, recurentul a consemnat că prin aceasta s-a denaturant rolul pedepsei prevăzute de art. 243 alin. (3) lit. b) Cod penal, fiind ignorate și prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal.

Prin urmare, procurorul consideră că instanța de apel nu a soluționat și nu s-a pronunțat asupra motivelor invocate în apel de procuror, iar acestea constituie temei de drept pentru recurs.

6.2. *La 25 noiembrie 2016, inculpata Balaur Svetlana și avocatul Lvovschi Mihail în numele inculpaților Balaur Iurie și Balaur Svetlana, declară recurs ordinar prin care solicită:*

Casarea integrală a deciziei instanței de apel și sentinței instanței de fond.

Emiterea unei hotărâri prin care să fie dispusă achitarea lui Balaur Iurie pe art. 190 alin. (5), 361 alin. (2) lit. b) și art. 243 alin. (3) lit. b) Cod penal și a lui Balaur Svetlana pe art. 243 alin. (3) lit. b) Cod penal, pe motiv că faptele inculpaților nu întrunesc elementele infracțiunilor. Totodată a fi respinse acțiunile civile înaintate față de Balaur Iurie, de către „Vatra Elita” SRL și Primăria s. Sofia, r-nul Hîncești, ca neîntemeiate și anularea sechestrului aplicat pe bunurile inculpaților.

În motivarea solicitărilor recurenței, invocând prevederile art. 427 Cod de procedură penală, redau doar conținutul hotărârilor atacate, indicând că nu sunt de acord cu soluțiile acestora deoarece concluziile se datorează unor erori de drept și aprecierii eronate a circumstanțelor cauzei și a probelor administrate. Se mai indică că conținutul și motivele recursului vor fi prezentate ulterior.

6.3. Ulterior, la **23 decembrie 2016**, inculpata Balaur Svetlana și avocatul Lvovschi Mihail în numele inculpaților Balaur Iurie și Balaur Svetlana, declară recurs ordinar suplimentar, în care invocând prevederile art. 427 Cod de procedură penală, înaintează aceleași solicitări ca în recursul precedent, suplimentar menționând:

În motivarea acestuia recurenței invocă:

Referitor la învinuirea adusă inculpatului Balaur Iurie în baza art. 190 alin. (5) Cod penal.

- concluzia instanței de apel privind încadrarea acțiunilor lui Balaur Iurie în baza art. 190 alin. (5) Cod penal este ilegală și neîntemeiată, la adoptarea căreia s-a comis o eroare gravă de fapt care constă în aprecierea eronată a circumstanțelor de fapt esențiale

ale cauzei, în special ce ține de determinarea persoanei (subiectului contractual) responsabil, precum și în calificarea greșită a naturii raporturilor juridice incidente (civile, nu penale);

- acțiunile inculpatului nu realizează latura obiectivă a infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, or Balaur Iurie nu a dobândit nici un bun de la părțile vătămate, în tot materialul probator, administrat atât de partea acuzării cât și de partea apărării, nefiind nici o probă pertinentă prin care să fie demonstrat contrariul;

- nu poate fi reținut în sarcina lui Balaur Iurie că ar fi recurs la înșelăciune și abuz de încredere față de părțile vătămate cu scopul de a însuși ilegal bunurile acestora, din moment ce actele de recepție a lucrărilor de construcție efectuate care nu ar conține date veridice, nu au fost întocmite de către acesta, ci de către șeful de șantier, inginerul șef și șeful secției de producere a „Elitor Plus” SRL;

- concluziile instanței de apel privind condamnarea lui Balaur Iurie în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, sunt în contradicție cu propriile constatări și se datorează aprecierii eronate și arbitrare a probelor administrate;

Referitor la învinuirea adusă inculpatului Balaur Iurie în baza art. 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, recurentul consideră că această parte a învinuirii are un caracter ambiguu și abstract, deoarece nu se precizează care anume persoane au fost determinate să introducă date false în procesele verbale de recepție a lucrărilor efectuate și nici în care anume procese verbale au fost introduse aceste date false;

- urmărirea penală s-a efectuat cu încălcarea prevederilor Codului de procedură penală cu privire la competența după materie, și anume au fost încălcate prevederile art. 266, 269 Cod de procedură penală, or aceasta pe art. 190 și 361 Cod penal, urma a fi efectuată de către organul de urmărire penală din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, dar nu de către Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției (actual Centrul Național Anticorupție);

Referitor la învinuirea adusă inculpaților Balaur Iurie și Balaur Svetlana în baza art. 243 alin.(3) lit. b) Cod penal.

- învinuirea este neîntemeiată deoarece nu sunt întrunite elementele constitutive ale infracțiunii incriminate și concluziile instanței de apel se datorează aprecierii arbitrare a probelor administrate, or mijloacele financiare transferate de către părțile vătămate la „Elitor Plus” SRL au o sursă și proveniență licită, fiind transferate în temeiul unor contracte de antrepriză, încheiate cu respectarea condițiilor de valabilitate;

- învinuirea formulată este ambiguă și abstractă, deoarece nu este precizat anume care tranzacții consideră acuzatorul de stat că au fost imitate, precum și cum prin acestea avea să fie obținut scopul de a tăinui și ascunde originea ilicită a bunurilor care formează obiectul acestor tranzacții. Nu a fost demonstrată existența unui plan criminal între inculpați în acest sens, precum și în ce ar fi constatată participația inculpatei Balaur Svetlana la comiterea infracțiunii incriminate;

7. Judecând recursurile ordinare și verificând legalitatea hotărârilor atacate în baza materialelor din dosar, Colegiul penal lărgit conchide că recursurile declarate de către inculpata Balaur Svetlana și avocatul Lvovschi Mihail în numele inculpaților Balaur

Iurie și Balaur Svetlana, urmează a fi respinse ca inadmisibile, iar recursul declarat de procuror, a fi admis parțial, din următoarele considerente.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, *judecând recursul instanța este în drept să respingă recursul ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate.*

*7.1. Referitor la recursul declarat la 25.11.2016 de către inculpata Balaur Svetlana și avocatul Lvovschi Mihail în numele inculpaților Balaur Iurie și Balaur Svetlana, Colegiul penal lărgit evidențiază că recurenții drept temei de casare a hotărârilor invocă art. 427 Cod de procedură penală, însă fără a menționa careva temei prevăzut la alin. (1) al acestui articol, or în acest sens se reține că art. 427 Cod de procedură penală prevede 2 alineate și 16 temeiuri de declarare a recursului ordinar, iar potrivit solicitării de achitare a inculpaților, Colegiul deduce că motivele recursului se încadrează în prevederile art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, care stipulează că *hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când nu au fost întrunite elementele infracțiunii*, însă nefiind descrise motivele prin care se confirmă temeiul menționat, iar dacă o parte a procesului consideră că soluția instanței de apel conține erori de drept și o atacă în instanța superioară, atunci ea este obligată, conform art. 430 pct. 5) Cod de procedură penală să motiveze recursul și să arate eroarea ce s-a comis în coraport cu cel puțin unul din temeiurile normei menționate, pe când textul recursului supus judecării cuprinde doar conținutul sentinței, apelurilor declarate și deciziei instanței de apel. Mai mult ca atât, prin recursul declarat se solicită achitarea lui Balaur Iurie inclusiv și pe art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, astfel nefiind clară poziția avocatului, or instanța de apel prin decizia din 26 octombrie 2016, deja a dispus achitarea lui Balaur Iurie anume pe acest articol.*

În context se menționează că, instanța de recurs nu este competentă să completeze recursul cu circumstanțe în fapt și în drept care l-ar justifica, întrucât potrivit art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii. În atare situație, Colegiul stipulează că recursul declarat de avocat este unul pur formal.

7.2. Referitor la recursul declarat la 23.12.2016 de către inculpata Balaur Svetlana și avocatul Lvovschi Mihail în numele inculpaților Balaur Iurie și Balaur Svetlana, Colegiul concretizează că, conform prevederilor art. 422 Cod de procedură penală, termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

După cum rezultă din materialele dosarului, avocatul a depus recursul ordinar la 23.12.2016, iar conform procesului-verbal al ședinței de judecată (f.d. 1 - 18, vol. XVII) dispozitivul deciziei a fost pronunțat la 26.10.2016 în prezența procurorului, inculpaților, avocatului acestora, Lvovschi Mihail și reprezentanților părților vătămate, care au fost înștiințați că la 21.11.2016 va avea loc pronunțarea integrală a deciziei. La ședința de judecată din 21.11.2016, când a avut loc pronunțarea deciziei motivate, au fost prezenți procurorul, avocatul inculpaților, Lvovschi Mihail și reprezentantul părții

vătămate „Vatra Elita” SRL, inculpații și reprezentantul părții vătămate Primăria s. Sofia, r-nul Hîncești, nefiind prezenți (f.d. 18, vol. XVII).

Prin urmare, Colegiul penal lărgit consideră că recursul inculpatei Balaur Svetlana și avocatului Lvovschi Mihail în numele inculpaților Balaur Iurie și Balaur Svetlana declarat la 23.12.2016 a fost depus cu încălcarea termenului de 30 de zile de la data pronunțării deciziei - 21.11.2016 or, termenul de recurs este absolut și are caracter imperativ în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul declarat după expirarea termenului se va respinge ca depus peste termen, deoarece legea procesual-penală ce reglementează procedura examinării recursului ordinar nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

În atare împrejurări, termenul de declarare a recursului împotriva deciziei instanței de apel a expirat la 22.12.2016, iar avocatul și inculpații au avut reala posibilitate de a face cunoștință cu materialele cauzei penale și a declara recurs în termenul stabilit de lege, ceea ce-l face un recurs tardiv.

În această ordine de idei, Colegiul penal lărgit concluzionează despre respingerea recursurilor menționate ca inadmisibile.

7.3. Referitor la recursul declarat de procuror, în partea ce ține de pedeapsa aplicată Svetlanei Balaur, Colegiul reține că acesta în recursul declarat a indicat art. 427 alin. (1) pct.10) Cod de procedură penală care stipulează că hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Însă, instanța de recurs menționează că, prevederile la care se referă autorul recursului nu sunt aplicabile din punct de vedere al prezenței erorii de drept, care ar servi ca temei de implicare a instanței în sensul casării deciziei instanței de apel.

Recurentul deși este de acord cu starea de fapt stabilită de instanța de apel în privința Svetlanei Balaur, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor acesteia în baza art. 243 alin. (3) lit. b) Cod penal, critică decizia doar în partea ce ține de pedeapsa stabilită, considerând-o prea blândă, solicitând aplicarea unei pedepse mai aspre sub formă de privare de libertate.

După cum s-a menționat, temeiul pentru recurs semnalat de recurent nu este incident în prezenta cauză, iar instanța de apel și-a motivat just soluția adoptată, acordând deplină eficiență prevederilor art. 61, 75 Cod penal la soluționarea chestiunii cu privire la individualizarea pedepsei în privința inculpatei, stabilite conform sancțiunii articolului incriminat, iar în sprijinul statuării respective se relevă următoarele.

Așa cum se reține din doctrina penală, în cazul săvârșirii unei infracțiuni instanța de judecată este singura în măsură să înfăptuiască nemijlocit acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a comis acea infracțiune, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținând seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei.

Chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de sancțiunea articolului din Codul penal, în baza căruia a fost condamnat inculpatul.

Astfel, conform alin. (1) art. 75 Cod penal, *persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a Codului penal și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale ale acestuia.*

De asemenea, se reține că la individualizarea pedepsei trebuie avut în vedere principalul criteriu - gradul de pericol social al faptei săvârșite, care se măsoară după cuantumul pedepsei prevăzute de textul incriminator, urmând ca celelalte două criterii alăturate și distincte - persoana infractorului și împrejurările care atenuează sau agravează răspunderea penală, să fie avute în vedere după ce instanța și-a format opinia cu privire la gradul de pericol social concret al activității infracționale săvârșite.

La stabilirea categoriei și mărimii pedepsei, instanța de apel a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează sau agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatei, precum și de condițiile de viață ale acesteia.

În conformitate cu art. 61 Cod penal, *pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului ce se aplică de instanțele de judecată, în numele legii, persoanelor care au săvârșit infracțiuni, cauzând anumite lipsuri și restricții drepturilor lor. Pedepsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea și resocializarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice și nici să înjosească demnitatea persoanei condamnate.*

În speță, Colegiul consideră că instanța de apel corect a ajuns la concluzia că față de Svetlana Balaur pot fi aplicate prevederile art. 90 Cod penal, în acest sens ținându-se cont de faptul că aceasta nu are antecedente penale, a comis pentru prima dată o infracțiune gravă, are la întreținere un copil minor, astfel scopul educativ și preventiv al pedepsei penale, corectarea și reeducarea inculpatei fiind posibilă fără izolarea reală de societate. Apreciind în ansamblu circumstanțele cauzei, instanța de apel corect a conchis că în privința Svetlanei Balaur poate fi numită o pedeapsă non privativă de libertate, iar Colegiul careva interdicții prevăzute de lege în acest sens nu a constatat. Pedepsa individualizată Svetlanei Balaur de către instanța de apel, răspunde atât principiului proporționalității, cât și scopului prevăzut în art. 61 alin. (2) Cod penal, restabilirea echității sociale, corectarea inculpatei, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea acesteia, cât și a altor persoane.

În urma celor expuse, Colegiul penal nu a constatat prezența erorii de drept invocate de procuror ce ar fi afectat hotărârea atacată sub aspectele contestate, iar solicitarea acestuia nu are suport probatoriu, prin urmare soluția adoptată de către instanța de apel în partea ce ține de stabilirea pedepsei în privința Svetlanei Balaur, este legală și întemeiată, iar recursul declarat, în partea respectivă este inadmisibil.

Referitor la recursul procurorului în partea ce ține de achitarea lui Balaur Iurie pe art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal de către instanța de apel, Colegiul consideră că acesta

este întemeiat și urmează a fi admis, cu remiterea cauzei la rejudecare în această parte, în aceeași instanță de apel, din următoarele considerente.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, *juducând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.*

În sensul art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol*

Astfel, erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Conform art. 414 Cod de procedură penală, *instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de instanța de fond. Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.*

Conform art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, *decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.*

La chestiuni de fapt se referă cele ce țin de următoarele: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu; dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis; dacă probele corect au fost apreciate; dacă toate în ansamblu au fost apreciate de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

Chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual, penal sau administrativ au fost corect aplicate.

Lecturând decizia instanței de apel, Colegiul constată că aceasta este una contradictorie, în acest sens punctându-se următoarele:

În primul rând, apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât odată exercitat, produce un efect devolutiv complet în sensul că provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept numai la persoana care l-a declarat, la calitatea acesteia în proces și la persoana împotriva căreia este îndreptat de către jurisdicția de al doilea grad asupra hotărârii primei instanțe. Dispozitivul deciziei instanței de apel trebuie să corespundă concluziilor făcute de instanță în partea descriptivă.

În speță, se reține că potrivit rechizitoriului, Balaur Iurie a fost pus sub învinuire pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b) și d) Cod penal, însă potrivit dispozitivului deciziei din 26 octombrie 2016, instanța de apel dispune achitarea lui Balaur Iurie de sub învinuirea înaintată în baza art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal.

Lecturând decizia atacată, Colegiul constată că în motivarea acesteia, instanța de apel se referă la învinuirea înaintată inculpatului în baza art. 361 alin. (2) lit. b) și d) Cod penal, în dispozitiv fiind omisă expunerea asupra calificativului de la lit. d) al normei incriminate.

Situația descrisă, nu poate fi corectată în recurs, fiind constatată o încălcare flagrantă de către instanța de apel a prevederilor legale or, conform art. 419 Cod de procedură penală - *rejudicarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător*, prin urmare se constată că motivarea soluției adoptată de instanța de apel, contrazice dispozitivului hotărârii, temei ce se încadrează în prevederile art. 427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală.

În al doilea rând, în urma examinării și admiterii apelurilor declarate de către procuror și partea vătămată SRL „Vatra Elita”, instanța de apel l-a achitat pe Balaur Iurie de sub învinuirea înaintată în baza art. 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal pe motiv că fapta lui nu întrunește elementele infracțiunii, indicând: *„Totodată, instanța de apel notează că, o cerință obligatorie, în sensul al art. 361 Cod Penal, este că confecționarea, deținerea, vânzarea sau folosirea documentelor oficiale false trebuie neapărat să acorde drepturi sau să elibereze de obligații.*

În acest context, reținem că procesele verbale de recepție finală a lucrărilor prezentate SRL, „Vatra Elita” nu reprezintă documente oficiale.

Suplimentar, Colegiul Penal relevă că, folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi sau eliberează de obligații, este absorbită de infracțiunea prevăzută de art. 190 Cod Penal. Deci, reprezintă partea, atunci când întregul îl reprezintă fapta incriminată la art. 190 CP RM.”

Astfel, Colegiul remarcă că constatările deciziei instanței de apel puse la baza achitării lui Balaur Iurie, sunt contradictorii, nefiind clare, or inițial se indică că *procesele verbale de recepție finală a lucrărilor prezentate SRL „Vatra Elita” nu reprezintă documente oficiale,* iar mai jos se menționează că *folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi sau eliberează de obligații, este absorbită de infracțiunea prevăzută de art. 190 Cod penal.*

În altă ordine de idei, se menționează că instanța de apel, în partea dispozitivă a deciziei, a stabilit vinovăția și pedeapsa lui Balaur Iurie în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, însă în partea descriptivă a deciziei, descriind fapta criminală considerată ca fiind dovedită, indică că *Balaur Iurie i-a determinat pe angajații SRL „Elitor Plus” să introducă date denaturate în procesele verbale de recepție a lucrărilor nr. 17, 32, 33, 36, 48, 50, 34, 38, 44, 56, 61, 37, 46, 64, 70, 71, 74, 45, 52, 55, 75 pe care le-a contrasemnat și el, prezentându-le spre aprobare SA „Partener Invest”, iar ulterior îl achită pe Balaur Iurie pe art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal.*

Colegiul reține că dobândirea ilicită a bunurilor în rezultatul folosirii de către făptuitor a unui document, falsificat anterior de o altă persoană urmează a fi calificată doar conform art. 190 Cod penal. În acest caz, nu este necesară calificarea suplimentară conform art. 361 Cod penal, deoarece, reieșind din prevederile art. 118 Cod penal,

prezentarea unor asemenea documente apare ca varietate a înșelăciunii, deci și a componentei de escrocherie.

În același timp, falsificarea unor astfel de documente, urmată de folosirea lor de către falsificator în vederea sustragerii bunurilor trebuie calificată conform art. 190 și art. 361 Cod penal, or confecționând documentul în scopul dobândirii ilicite ulterioare a bunurilor altei persoane, făptuitorul realizează prima etapă în activitatea infracțională legată de comiterea escrocheriei.

În altă ordine de idei, Colegiul menționează că prin sentința instanței de fond, Balaur Iurie a fost recunoscut vinovat în baza art. 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, iar conform art. 60 Cod penal, s-a încetat procesul penal, în legătură cu expirarea termenului prescripției de tragere la răspundere penală.

Declarând apeluri, inculpatul și avocatul său au solicitat achitarea lui Balaur inclusiv pe art. 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, iar procurorul a solicitat condamnarea inculpatului în baza articolului menționat. Instanța de apel, examinând apelurile a dispus respingerea apelului inculpatului și avocatului acestuia ca nefondat, iar în urma admitterii apelului procurorului, dispune achitarea lui Balaur Iurie pe art. 361 alin.(2) lit. b), d) Cod penal.

Astfel, Colegiul repetat constată contradicții între partea dispozitivă și cea descriptivă a deciziei instanței de apel, or hotărârea de achitare a lui Balaur Iurie incorect a fost adoptată în urma admitterii apelului declarat de către procuror, care a solicitat condamnarea inculpatului în baza art. 361 alin.(2) lit. b), d) Cod penal.

Situațiile descrise, nu pot fi corectate în recurs, fiind constatată o încălcare flagrantă de către instanța de apel a prevederilor legale or, conform art. 419 Cod de procedură penală - *rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător*, prin urmare se constată că motivarea soluției adoptată de instanța de apel, contrazice dispozitivului hotărârii, temei ce se încadrează în prevederile art. 427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală.

În viziunea Colegiului, erorile procesuale admise de către Curtea de Apel cad sub incidența prevederilor art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și în acest caz, decizia urmează a fi casată parțial, doar în partea achitării lui Balaur Iurie pe art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, cu rejudecarea cauzei în această parte în apel, așa cum cere art. 435 Cod procedură penală, întrucât asemenea erori nu pot fi corectate în instanța de recurs.

La o nouă rejudecare instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care reglementează procedura de rejudecare și limitele acesteia, are obligația ca în conformitate cu art. 414 Cod de procedură penală, să verifice legalitatea și temeinicia sentinței atacate, să dea o apreciere obiectivă probelor administrate în cauză, având în vedere prevederile art. 93-95, 100-101 Cod de procedură penală, să se pronunțe la modul cuvenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate de procuror în apelul său, să verifice și să aprecieze just probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea apreciere cuvenită cu argumentarea admisibilității sau

inadmisibilității fiecărei probe examinate, să analizeze și să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, să constate prezența sau lipsa în acțiunile inculpatului a infracțiunii incriminate și să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, ținând cont de motivele expuse în pct. 7 al prezentei decizii și, ca urmare, să pronunțe o hotărâre legală, întemeiată și motivată, care să corespundă normelor stipulate în art. 417 Cod de procedură penală.

8. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 1) și 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Respinge recursurile declarate de către inculpata Balaur Svetlana și avocatul Lvovschi Mihail în numele inculpaților Balaur Svetlana și Balaur Iurie, ca inadmisibile.

Admite recursul ordinar declarat de către procurorul din Procuratura de circumscripție Chișinău, Bradu Valentina, casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 octombrie 2016, doar în partea achitării lui Balaur Iurie pe art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, în cauza penală în privința lui *Balaur Svetlana și Balaur Iurie* și dispune rejudecarea cauzei în această parte, în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În rest, dispozițiile deciziei recurate se mențin.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia pronunțată integral la 20 februarie 2018.

Președinte:

Nicolae Gordilă

Judecători:

Liliana Catan

Elena Covalenco

Iurie Diaconu

Ion Guzun